

Verkaveling Ardooisesteenweg I Roeselare

Archeologisch vooronderzoek t.b.v. de **Archeologienota ID15161**

Verslag van resultaten

Bureauonderzoek – 2020E326

Colofon

Opdrachtgever:

Titel: Verkaveling Ardooisesteenvweg I Roeselare
Archeologisch vooronderzoek t.b.v. de Archeologienota ID15161 -Verslag van
resultaten Bureauonderzoek (2020E326)

Status: definitief

Datum: 13 juni 2020

Auteur: lic. D. Demey

Kaartvervaardiging: lic. D. Demey

Projectcode OE: 2020E326

Oudland projectcode: ROAR-20

Erkend archeoloog: Dieter Demey (OE/ERK/Archeoloog/2017/00194)

Bewaarplaats documentatie: Oudland BV

Bevoegd gezag: agentschap Onroerend Erfgoed

Oudland BV

Fortbekeweg 11

8000 Koolkerke

telefoon: 0468/34 13 05

E-mail: info@oudland.be

© Oudland BV, 2020

Oudland aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Samenvatting

Oudland BV heeft in mei en juni 2020 een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd ten behoeve van de geplande verkaveling Ardooisesteenweg I, gelegen ten noorden van de Ardooisesteenweg, ten oosten en zuiden van de Schuwe Maandagstraat, in de gemeente Roeselare. De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt circa 3.750 m². Het vooronderzoek bestond uit een bureauonderzoek waarbij het archeologisch potentieel voor het plangebied is geëvalueerd op basis van gekende en ontsloten informatie.

Geconcludeerd kan dat voor het plangebied geen bijzondere verwachting geldt voor het voorkomen van waardevolle archeologische vindplaatsen uit de steentijden, de pre- en protohistorie of de middeleeuwen. Binnen het plangebied geldt enkel een hoge verwachting voor resten van een boerderij of landarbeiderswoning uit de latere vroegmoderne periode. Het plangebied valt geheel samen met een boerderijerf uit de laatste decennia van de 18de eeuw, de 19de en 20ste eeuw. Er zijn geen historische of cartografische aanwijzingen voor andersoortige of oudere historische sporen. Specifiek wordt ook verwezen naar het ontbreken van enige bekende archeologische resten of indicatoren in (de directe omgeving van) het plangebied, de afwezigheid van een zgn. gradiëntsituatie die relevant is voor steentijdsites en tot slot de nulresultaten van enkele recente proefsleuvenonderzoeken die in nabijge gelijkaardige landschapsdelen zijn uitgevoerd.

Het bureauonderzoek concludeert bovenal dat eventueel aanwezige archeologische resten binnen het plangebied naar verwachting nog weinig gaaf en minder goed geconserveerd zullen zijn. Specifiek wordt hiervoor verwezen naar de gedocumenteerde (her)bouw- en graafactiviteit op het betrokken perceel en de bijna totale oppervlakteverharding die in de loop van de voorbije eeuw is uitgevoerd. Samen resulteren de ingrepen in een sterk gefragmenteerd en nog weinig herkenbaar bodemarchief.

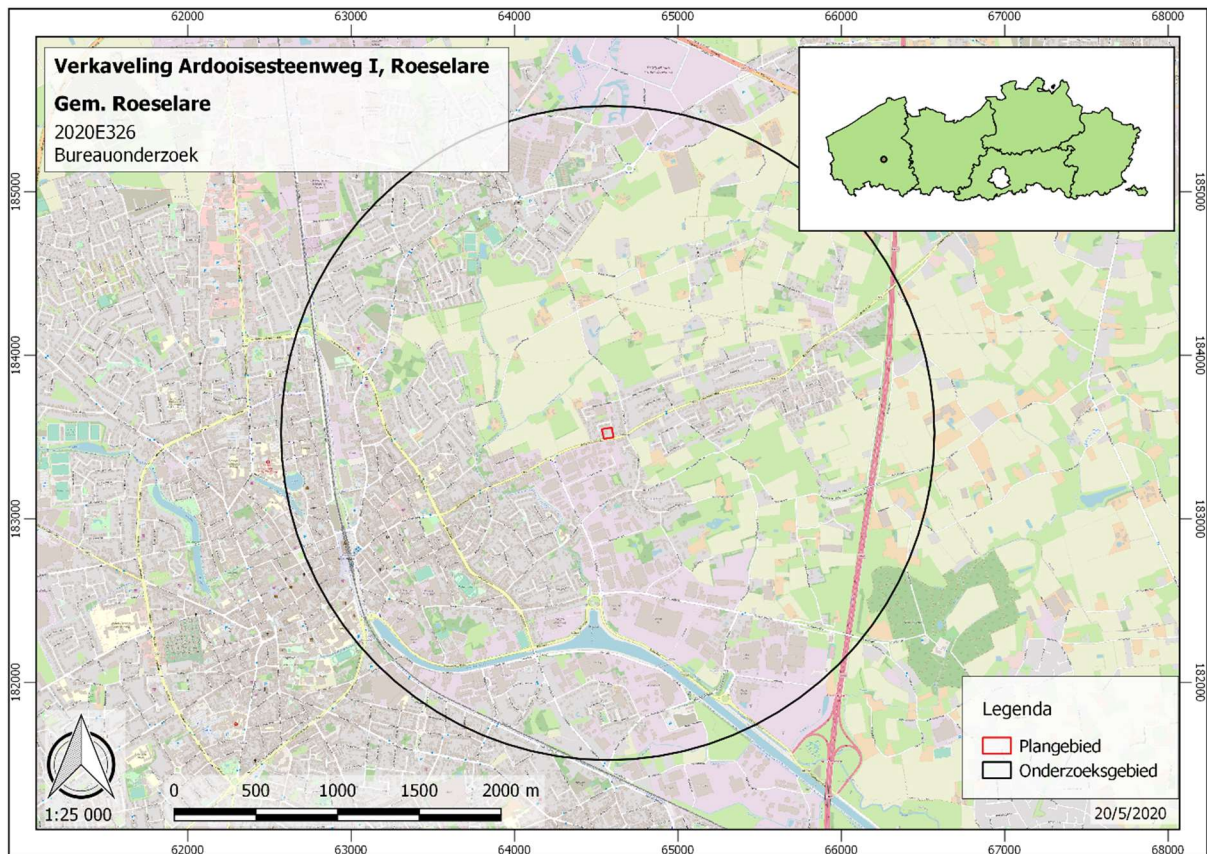
Doordat de kans op het voorkomen van waardevol archeologisch erfgoed binnen de grenzen van het plangebied aldus laag wordt ingeschat, wordt aanvullend archeologisch vooronderzoek niet noodzakelijk geacht. Er wordt dan ook geen programma van maatregelen voor verder onderzoek voorzien.

Voor de veiligstelling van eventuele toevalsvondsten volstaat het om te verwijzen naar de in artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 bedoelde archeologische meldingsplicht.

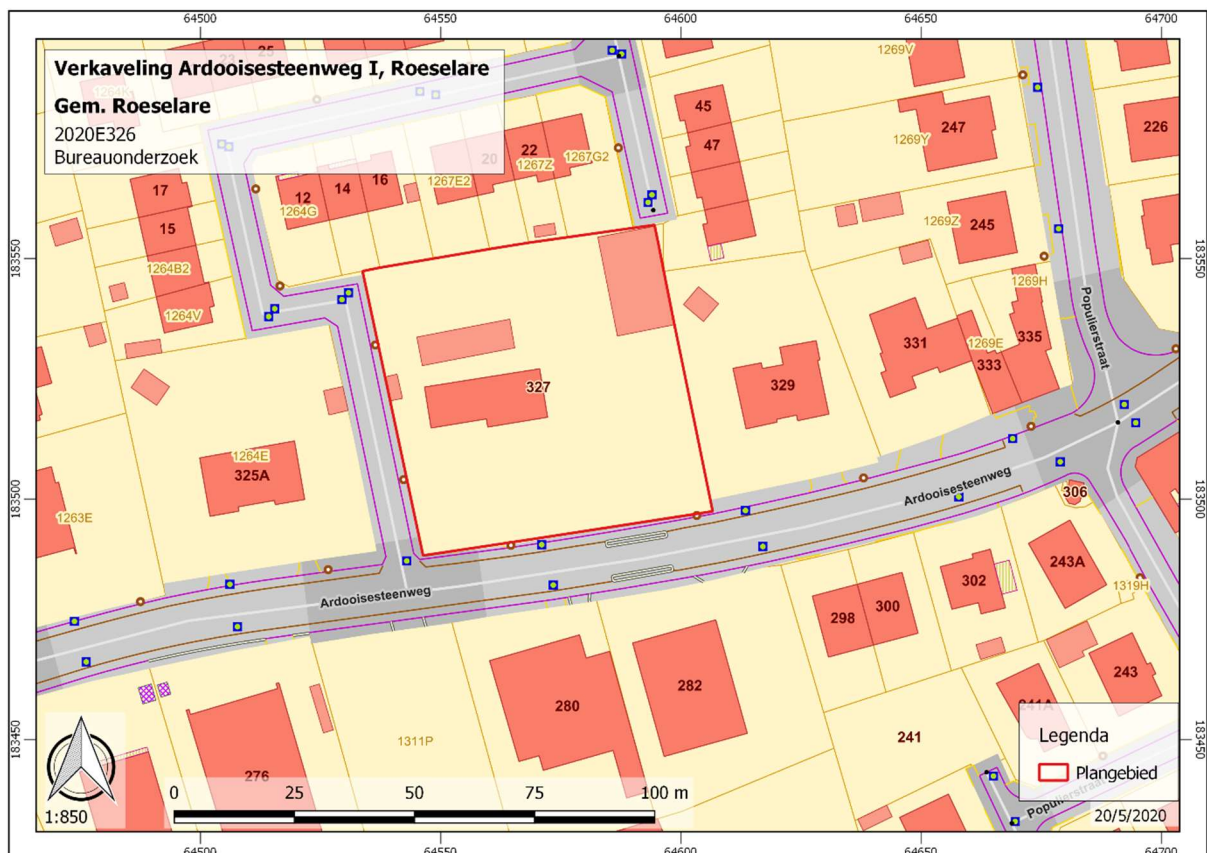
Inhoudsopgave

Samenvatting.....	4
Inhoudsopgave	5
1 Inleiding	8
1.1 Administratieve gegevens	8
1.2 Algemeen.....	9
1.2.1 Aanleiding.....	9
1.2.2 Ruimtelijke situering.....	9
1.2.3 Huidige situatie plangebied.....	9
1.2.4 Archeologische voorkennis	9
1.2.5 Juridische context.....	15
1.2.6 Geplande werken	15
1.3 Opzet en onderzoeksopdracht	17
1.3.1 Opdracht.....	17
1.3.2 Opzet	17
1.4 Leeswijzer	17
2 Bureauonderzoek	18
2.1 Beschrijvend gedeelte	18
2.1.1 Administratieve gegevens	18
2.1.2 Onderzoeksopdracht	18
2.1.3 Strategie & werkwijze.....	19
2.2 Resultaten	20
2.2.1 Aardkundige gegevens	20
2.2.2 Historische situering.....	28
2.2.3 Historische kaarten en luchtfotografie.....	30
2.2.4 Archeologische gegevens	41
2.2.5 Verstoringshistoriek	41
2.2.6 Archeologische verwachting	44
2.3 Synthese en assessment.....	46
2.3.1 Synthese	46
2.3.2 Assessment met conclusie	47
3 Bibliografie	48
3.1 Uitgegeven bronnen.....	48

3.2	Onuitgegeven bronnen	48
3.3	Geraadpleegde websites	48
4	Figurenlijst	49
5	Lijst van bijlagen	51

Figuur 1: locatie plangebied op topografische laag (bron: openstreetmap.org)

Figuur 2: projectie plangebied op kadasterplan (bron: geopunt.be)

1 Inleiding

1.1 Administratieve gegevens

Archeologienota:	ID15161		
Nota:	-		
Projectcode Agentschap OE:	2020E326	bureauonderzoek	
Site code (intern gebruikt):	ROAR-20		
Erkende archeoloog:	Dieter Demey (Oudland BV) OE/ERK/Archeoloog/2017/00194		
Locatie plangebied:	Provincie:	West-Vlaanderen	
	Gemeente:	Roeselare	
	Deelgemeente:	-	
	Postcode:	8800	
	Adres:	Ardooisesteenweg 327	
	Toponiem:	-	
	Kadastraal:	ROESELARE - AFDELING 1, sectie A, perceel 1267H2	
	Bounding Box:	ZW: X: 55550 Y: 203012.75	
		NO: X: 55655.5 Y: 203158.54	
Oppervlakte betrokken percelen:	3.750 m ²		
Oppervlakte bodemingrepen:	3.750 m ²		
Oppervlakte plangebied:	3.750 m ²		
Oppervlakte onderzoeksgebied:	12,518 km ²	bureauonderzoek	
Termijn uitvoering onderzoek:	20 mei t.e.m. 12 juni 2020		
Betrokken actoren:	Dieter Demey	veldwerkleider, erkend archeoloog	
Wetenschappelijke advisering:	-		

1.2 Algemeen

1.2.1 Aanleiding

Oudland BV heeft in mei en juni 2020 een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd ten behoeve van een geplande verkaveling langs de Ardooisesteenweg te Roeselare. De verkaveling voorziet in de realisatie van 11 bouwloten, een groenzone, circulatiezone (wegenis) en een parkeerhaven met een totaal van 11 parkeerplaatsen waaronder 1 aangepaste parkeerplaats, d.i. de totaalinrichting van de betrokken percelen met wegenis en benodigde nutsinfrastructuur.

1.2.2 Ruimtelijke situering

Het plangebied is gelegen in het zuiden van de provincie West-Vlaanderen. Het is gesitueerd ten noorden van de Ardooisesteenweg, ten oosten en zuiden van de Schuwe Maandagstraat in Roeselare, in de gemeente Roeselare. Het plangebied is gelegen in het noordoosten van de gemeente. Het perceel is volgens het Gewestelijk RUP "Afbakening regionaalstedelijk gebied Roeselare – deelgebieden 6,7 en 11" gelegen in woongebied. De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt 3.750 m². Het gaat om één eigendom. Het perceel heeft als kadastrale omschrijving: ROESELARE - AFDELING 1, sectie A, perceel 1267H2.

1.2.3 Huidige situatie plangebied

Centraal in het plangebied bevindt zich een woning uit de 19de eeuw. Het betreft een bakstenen landarbeiderswoning met stalgedeelte onder één dak met een totale footprint van circa 235 m². Achterliggend en evenwijdig met de woning bevindt zich een bakstenen schuur met een footprint van circa 120 m². In de noordoosthoek van het plangebied staat een loods die is opgetrokken met betonplaten. De footprint van de loods is circa 250 m². Centraal tegen de westelijke grens van het plangebied bevindt zich een recente bakstenen bergplaats met een footprint van circa 12 m². Het grootste deel van het plangebied, rondom de centrale woning is verhard met steenslag, kasseien en betontegels. Enkel in de zuidoostelijke en de zuidwestelijke delen van het plangebied zijn nog onverharde zones. Deze zijn in gebruik als grasperk, met langs de oprit enkele naaldbomen en struiken. Het volledige terrein is omheind. Er is geen informatie over aanwezigheid van (mest)kelders of waterputten. De beschikbaar gestelde fotorapportage toont wel de aanwezigheid van putdeksels bij elk van de nog opstaande gebouwen. Exacte aard en volumes van deze ondergrondse bergingen zijn niet bekend.

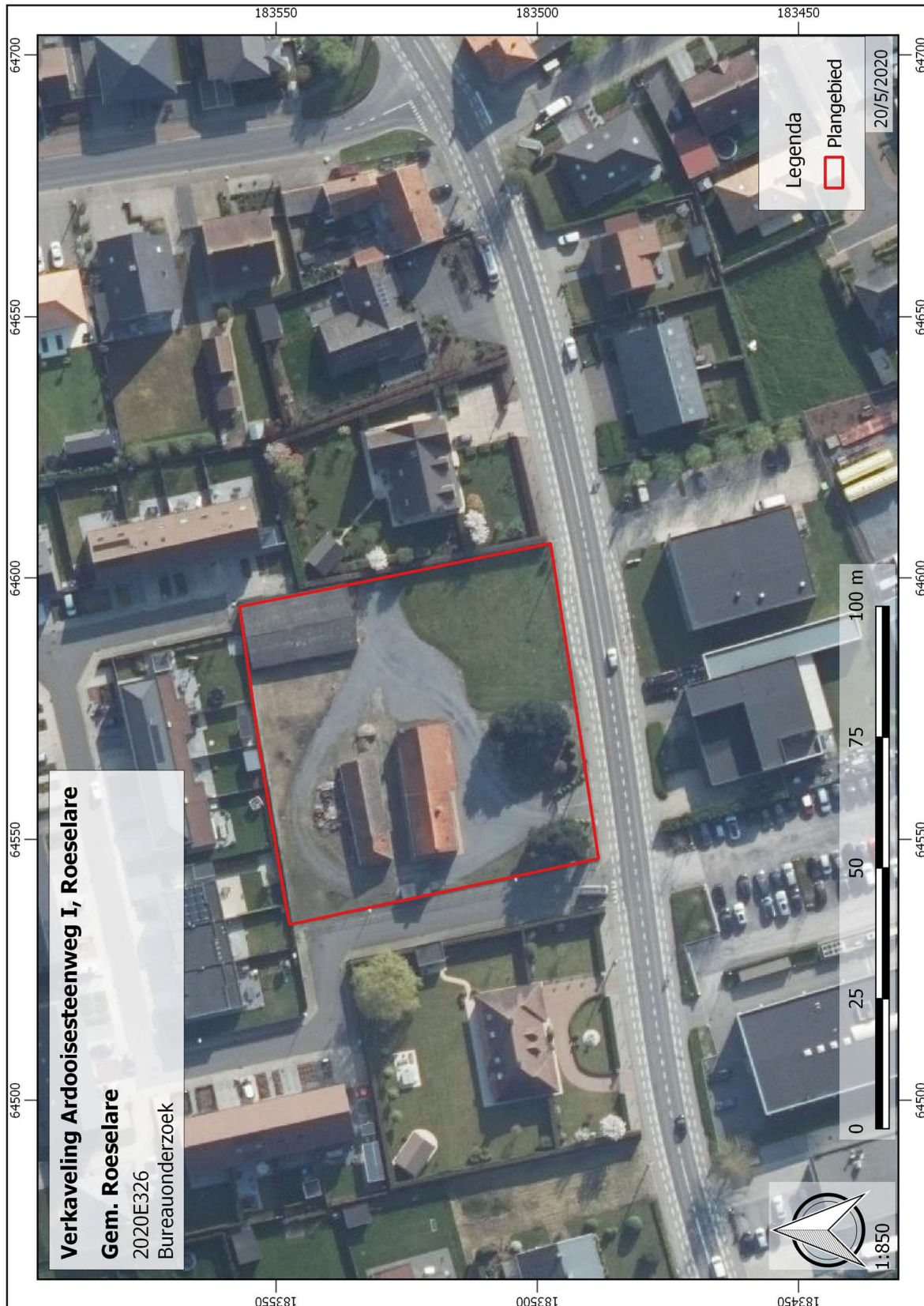
Er is geen informatie beschikbaar over kabels of leidingen die interfereren met het plangebied. Het Kabel- en Leidingenportaal (KLIP) is voor de studieopdracht niet geraadpleegd. Er is geen informatie beschikbaar over reeds uitgevoerd bodemonderzoek en aanwezigheid van vervuiling of explosieven. De eigendom is aangekocht onder opschortende voorwaarde van de verkavelingsvergunning. De aanvrager kan er pas werken uitvoeren na het beschikbaar komen van de omgevingsvergunning.¹

1.2.4 Archeologische voorkennis

De voorziene werken liggen niet binnen de contouren van een eerder vastgestelde archeologische zone. De voorziene werken liggen niet in een gebied zonder archeologisch erfgoed zoals deze zijn vastgesteld in het besluit van de administrateur-generaal van 22 mei 2018. De voorziene werken liggen niet binnen de contouren van een reeds gekende verstoorde zone. De voorziene werken liggen niet binnen bestaand gabarit.²

¹ Pers. comm. initiatiefnemer verkaveling

² <https://geo.onroerenderfgoed.be>

Figuur 3: projectie plangebied op orthofoto winter 2019 (bron: geopunt.be)

Figuur 4: opmeting van het plangebied in februari 2020 (bron: initiatiefnemer verkaveling)

Figuur 5: oostelijke deel van het plangebied gezien vanaf de Ardooisesteenweg, juni 2019 (bron: google.be)

Figuur 6: oprit van het plangebied Ardooisesteenweg nr. 327, juni 2019 (bron: google.be)

Figuur 7: het plangebied gezien vanuit de Schuwe Maandagstraat aan de westkant, juni 2019 (bron: google.be)

Figuur 8: noordwesthoek van het plangebied, juni 2019 (bron: google.be)

Figuur 9: diverse (regen?)putten naast de opstaande gebouwen (bron: initiatiefnemer verkaveling)

1.2.5 Juridische context

Op de te verkavelen site zijn geen bouwkundig erfgoed of geklasseerde monumenten aanwezig. De voorziene werken omvatten ingrepen in de bodem die mogelijk bedreigend zijn voor eventueel aanwezige archeologische resten. Ingevolge het Onroerend Erfgoeddecreet van 12 juli 2013 dient een archeologienota toegevoegd bij de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden. Onderhavige vergunningsaanvraag heeft immers betrekking op percelen met een totale oppervlakte van 3.000 m² of meer.

Omdat eventueel noodzakelijk aanvullend archeologisch vooronderzoek voorafgaand aan het aanvragen van de omgevingsvergunning economisch onwenselijk wordt geacht door de bouwheer en mede vanwege de nog aanwezige bebouwing en begroeiing in het plangebied, is geopteerd voor de uitzonderingsprocedure waarbij een archeologienota wordt aangeleverd op basis van een bureauonderzoek. In dit bureauonderzoek wordt nagegaan of er in het plangebied een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk is en of (gedeeltelijke) vrijgave mogelijk is.

1.2.6 Geplande werken

De realisatie van de verkaveling Ardooisesteenweg I voorziet in de sloop van de bestaande gebouwen en het vrijmaken van de betrokken percelen door het opbreken van de aanwezige verhardingen en het verwijderen van bomen en struiken (alle houtachtige gewassen). Ter voorbereiding van de werken zal vervolgens 30 cm teelaarde van het perceel worden afgegraven, gestockeerd en hergebruikt om de plangebied te nivelleren. Terreinprofielen waren bij opmaak van onderhavige studie nog niet beschikbaar maar er kan worden uitgegaan van maar subtiële wijzigingen van het maaiveld met een paar decimeter ophoging of verlaging.

In het kader van de bebouwing dienen alle mogelijke maatregelen genomen te worden om het hemelwater maximaal te laten infiltreren, bufferen en vertraagd te lozen. Technische details over de riolering, eventuele pompputten, wadi's en infiltratiezones zijn evenwel nog niet beschikbaar.

In totaal worden tijdens de verkaveling langs het verlengde van de Hector Olivierstraat 11 loten ingericht voor nieuwbouwwoningen. Voor 5 loten is er de mogelijkheid om carports te plaatsen voorzien. Voor 3 loten zijn parkeerplaatsen in de parkeerhaven voorzien. Voor 3 loten zijn inpandige garages voorzien. Daarnaast zijn nog 8 extra parkeerplaatsen in een parkeerhaven voorzien waaronder 1 aangepaste parkeerplaats.

De nieuwe woningen zullen allen worden gebouwd zonder kelder, naar verwachting op sleuf/strookfundering met een maximale graafdiepte van 100 cm, d.i. de vorstvrije diepte waarop draagkrachtige grond wordt verwacht. Er dient rekening gehouden met de installatie van regenputten van nog onbekende volumes (naar verwachting van minimaal 6.000 liter en maximaal 10.000 liter resulterend in een tot circa 10 m² verstoring van maximaal 2,5 m diepte).

Samengevat wordt uitgegaan van het integraal strippen van 30 cm teelaarde. Diepere ingrepen zijn:

- (sleuf)fundering van de nieuwbouwwoningen: maximaal 100 cm -Mv.
- betonverharding wegenis: nog onbekend (naar verwachting ca. 60 cm -Mv).
- eventuele wadi's: nog onbekend
- gescheiden riolering ter hoogte van de wegenis: nog onbekend (naar verwachting ca. 200 cm -Mv).
- overige nutsleidingen: nog onbekend (naar verwachting ca. 120 cm -Mv).
- regenputten: nog onbekend (naar verwachting tot ca. 250 cm -Mv).

Figuur 10: Voorontwerp verkavelingsplan (bron: initiatiefnemer verkaveling)

1.3 Opzet en onderzoeksopdracht

1.3.1 Opdracht

Het archeologisch vooronderzoek heeft als opdracht het inventariseren, waarderen en veiligstellen van eventueel aanwezig waardevol archeologisch erfgoed binnen de grenzen van het plangebied:

1. *inventariseren*: zijn er archeologische sites te lokaliseren en welke zijn hun karakteristieken (types, datering, begrenzing, bewaringstoestand en relatie met het landschap)?
2. *waarderen*: wat is de kenniswaarde van eventuele aanwezige archeologische sites?
3. *veiligstellen*: hoe moet met eventuele waardevolle archeologische sites worden omgegaan in het kader van de geplande bodemingrepen (*in situ*, *ex situ*)?

1.3.2 Opzet

Het archeologisch vooronderzoek beoogt steeds een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed. Vooraleer de opportuniteit van vooronderzoek met ingreep in de bodem af te wegen, is aldus eerst de opportuniteit van de diverse (combinaties van) methoden voor vooronderzoek zonder ingreep in de bodem afgewogen.

De keuze van de (combinaties van) methoden is steeds gebaseerd op volgende vier criteria:

1. *mogelijkheid*: is het mogelijk om de methode toe te passen binnen het plangebied?
2. *nut*: kan een bruikbaar resultaat verwacht worden met de toepassing van de methode?
3. *schadelijkheid*: kan toepassing van de methode het te verwachten bodemarchief overdreven beschadigen?
4. *noodzaak*: rechtvaardigt de kost van de methode het te verwachten resultaat?

Vooronderzoek zonder ingreep in de bodem	Vooronderzoek met ingreep in de bodem
a. bureauonderzoek	
b. landschappelijk bodemonderzoek	
c. geofysisch onderzoek	
d. veldkartering	
e.	verkennend archeologisch booronderzoek
f.	waarderend archeologisch booronderzoek
g.	proefsleuven en proefputten

1.4 Leeswijzer

Ieder archeologisch vooronderzoek begint noodzakelijkerwijs met een bureauonderzoek (zie hoofdstuk 2). Over de aanvullende fasen van vooronderzoek is in volgorde van uitvoering gerapporteerd. Bij elke fase van vooronderzoek is de vraagstelling gespecificeerd, de methode toegelicht en over bekomen resultaten gerapporteerd. Iedere fase eindigt met het afwegen van de noodzaak van verder vooronderzoek. Hiertoe wordt een uitspraak gedaan over het potentieel op kennisvermeerdering hierbij en de eventuele aard daarvan. Waar van toepassing is een kader gespecificeerd waarbinnen het potentieel dient waargemaakt.

Indien het bureauonderzoek voldoende informatie oplevert, of er geen aanvullend vervolgonderzoek kan worden uitgevoerd voorafgaand aan het bekomen van de vergunning, zal na deze eerste fase van vooronderzoek al een programma van maatregelen worden uitgeschreven met aanbevelingen.

2 Bureauonderzoek

2.1 Beschrijvend gedeelte

2.1.1 Administratieve gegevens

Onderstaande gegevens zijn aanvullend op de administratieve gegevens zoals in het inleidend deel 1 weergegeven en zijn specifiek van toepassing op het bureauonderzoek.

- *Projectcode agentschap OE:* 2020E326
- *Plangebied:* cf. *supra* (1.1)
- *Onderzoeksgebied:* voor het bureauonderzoek is tot 2 km rondom het plangebied gezocht naar relevante informatie voor de evaluatie van het archeologisch potentieel cf. *infra* (2.1.3)

2.1.2 Onderzoeksopdracht

2.1.2.1 *Doelstelling*

Het bureauonderzoek vormt de eerste stap van het archeologisch vooronderzoek. Tijdens het bureauonderzoek wordt door raadpleging van gekende en ontsloten informatiebronnen getracht om eventueel aanwezig archeologisch erfgoed binnen het plangebied te inventariseren, waarderen en veiligstellen -cf. *supra* (1.3.1).

Aangenomen wordt dat het archeologisch erfgoed binnen een plangebied bij de aanvang van een vooronderzoek nog grotendeels onbekend is. In de praktijk resulteert het bureauonderzoek dan ook meestal in een inschatting van een archeologisch potentieel en maar zelden in de beoogde absolute inventaris. Het potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van archeologische resten en is gebaseerd op variabelen zoals aardkundige context, verstoringshistoriek en archeologische indicatoren.

Het bepalen van de archeologische verwachting is een zinvolle doelstelling voor het bureauonderzoek. Deze werkhypothese laat in afwachting van de exhaustieve archeologische inventaris toe om beredeneerde keuzes te maken met betrekking tot aanvullende stappen van vooronderzoek (cf. 1.3.2), alsook een eerste en voorlopige evaluatie van de planeffecten.

2.1.2.2 *Vraagstellingen*

Het bureauonderzoek realiseert zijn doelstelling met het beantwoorden van de onderzoeksvragen:

- I. Hoe is de aardkundige opbouw van het plangebied, welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?
- II. Wat was het historisch landgebruik van het plangebied, wat is de invloed daarvan voor (eventueel) aanwezige archeologische resten en zijn er verstoorte zones aan te wijzen?
- III. Zijn er archeologische resten bekend of te verwachten binnen het plangebied en welke is hun aard, ouderdom, gaafheid en conserveringsgraad?
- IV. Wat is de invloed van de geplande werkzaamheden op (eventuele) archeologische resten en op welke manier kan hiermee bij de planuitvoering worden omgegaan?

2.1.2.3 *Randvoorwaarden*

Het onderzoek is uitgevoerd door een erkend archeoloog volgens de normen van de Code van Goede Praktijk.

2.1.3 Strategie & werkwijze

Voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen worden uiteenlopende bronnen geraadpleegd tijdens het bureauonderzoek: de Centrale Archeologische Inventaris (CAI)³, topografische, kadastrale en historische kaarten, bodemkaarten en geomorfologische kaarten, het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen (DHM) en luchtfoto's.

Een groot aandeel van deze bronnen werd via de website Geopunt geraadpleegd.⁴ Geopunt is een centrale website die vrijwel alle bestaande geografische overheidsinformatie ontsluit. Zo werd voor het bekomen van de kadasterinformatie gebruik gemaakt van het Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen dat via deze weg door het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen (AGIV) aangeboden wordt. Het kadasterplan dat beschikbaar is via de GRB-kaart op Geopunt is vergeleken met het plan dat beschikbaar is via de CADGIS Viewer van de Federale Overheid.⁵ Ook Cartesius is geraadpleegd.⁶ Dit is een databank die kaarten bundelt van het Nationaal Geografisch Instituut (NGI), de Koninklijke Bibliotheek, het Rijksarchief, lokale archieven en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika.

Voor het aanmaken van het kaartmateriaal werd het programma QGIS gebruikt, een geografisch informatiesysteem. In de mate van het mogelijke werd het relevante cartografische materiaal ingeladen in het programma om op deze manier zoveel mogelijk van het kaartmateriaal te genereren dat in dit bureauonderzoek gebruikt wordt. Hierbij werd telkens het plangebied en of onderzoeksgebied geprojecteerd of aangeduid op de onderliggende kaarten. Tijdens het bureauonderzoek zijn de verzamelde aardkundige, landschappelijke, archeologische, historische en historisch-geografische gegevens in samenhang geanalyseerd en beoordeeld.

Voor de technische aspecten en de gegevens omtrent de werkzaamheden zijn de plannen en gegevens gehanteerd zoals ze zijn verkregen en toegelicht door de initiatiefnemer.

³ <https://cai.onroenderfgoed.be/>

⁴ <http://www.geopunt.be/>

⁵ <https://financien.belgium.be/nl/E-services/cadgis>

⁶ <https://www.cartesius.be/>

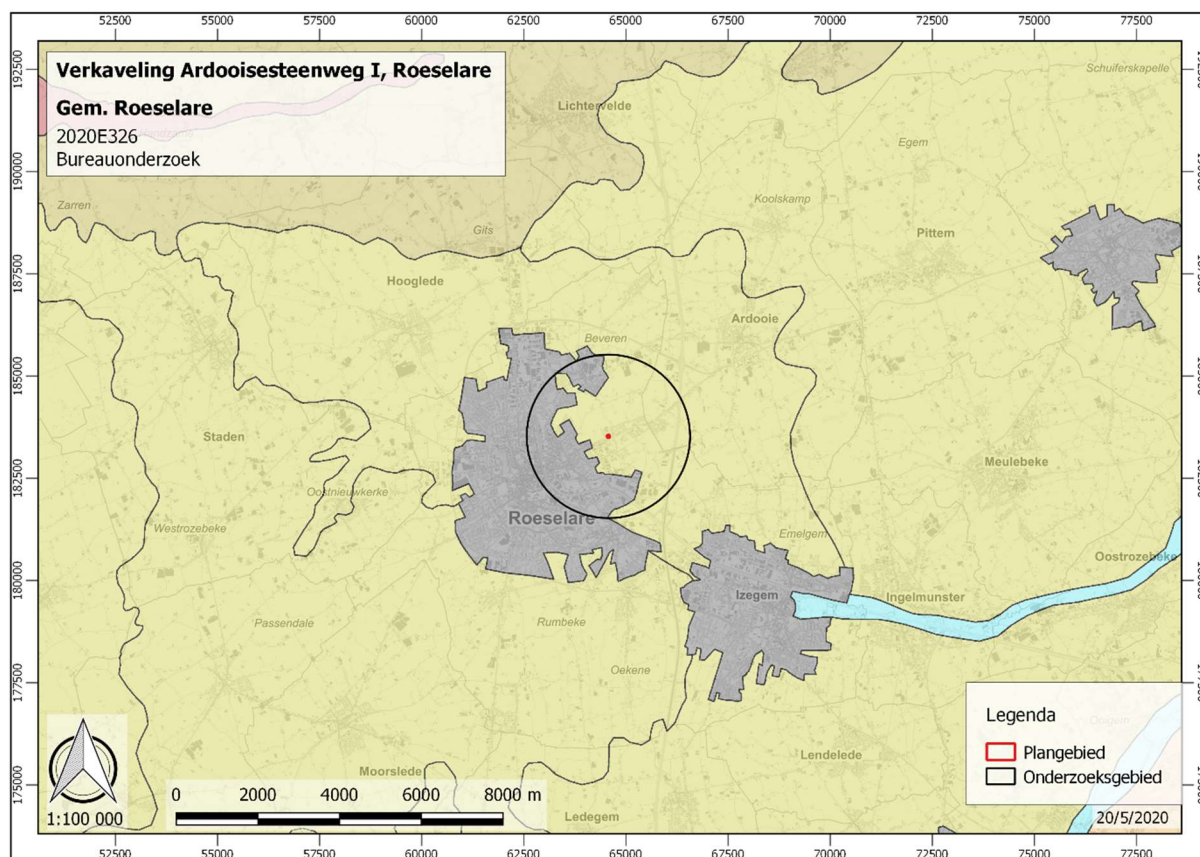
2.2 Resultaten

2.2.1 Aardkundige gegevens

2.2.1.1 Topografie

Het onderzoeksgebied is gesitueerd in de **Zandleem- en leemstreek** en meer specifiek in het Land van Roeselare - Kortrijk (Figuur 11).⁷ Landschappelijk wordt de regio gerekend tot het Heuvelland van West-Vlaanderen.⁸ Het onderzoeksgebied situeert zich op een zuidelijke uitloper van het plateau van Lichtervelde-Hooglede. Dit plateau reikt tot circa 48 m +TAW en vormt de waterscheidingskam tussen het IJzerbekken en het Mandel -Leie-Scheldebekken. De uitloper van het plateau kent ter hoogte van het onderzoeksgebied een matig golvend reliëf tussen 22 en 25 m +TAW. De lage heuvelrug wordt er in reliëf gesteld door het stroomdalsysteem van de Mandel dat bij de monding van de Krommebeek tot circa 16 m +TAW is ingesneden.

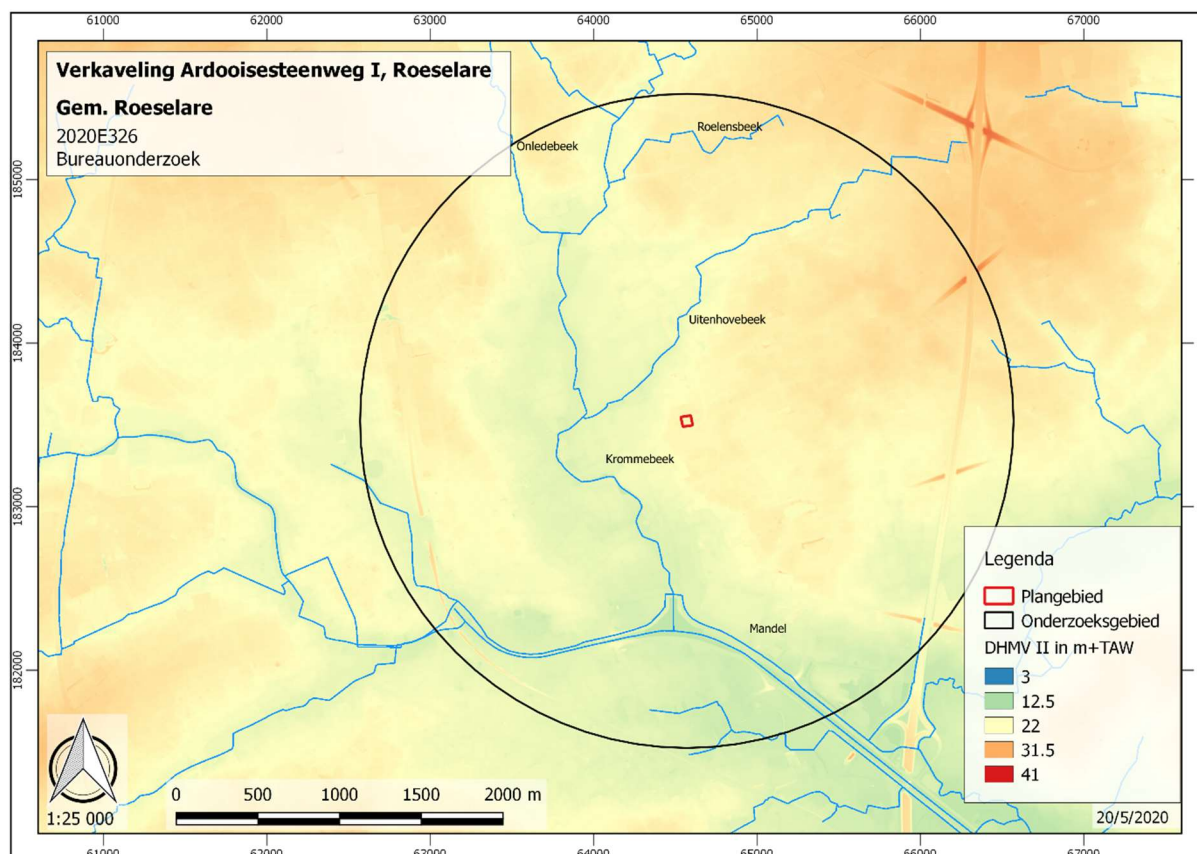
Het actuele plangebied ligt op de westelijke flank van de uitloper en is relatief vlak. Er zijn kleine reliëfverschillen te noteren **tussen 22,62 en 22,85 m +TAW**, dewelke het resultaat lijken van menselijk ingrijpen. De laagste terreindelen situeren zich in de noordwestelijke en de zuidoostelijke kwadrant. De noordoostelijke kwadrant vormt het hoogste terreindeel. De laagte in de zuidoostelijke kwadrant en bij uitbreiding, centraal langs de zuidrand, kan gekoppeld aan een poel die daar in de 19de eeuw is gegraven en na onbekende tijd, nog in de 19de eeuw, is gedempt (cf. *infra*). De relatieve hoogte in het noordoostelijk kwadrant is meest waarschijnlijk ontstaan tijdens grondverzet bij recente bouwactiviteit.

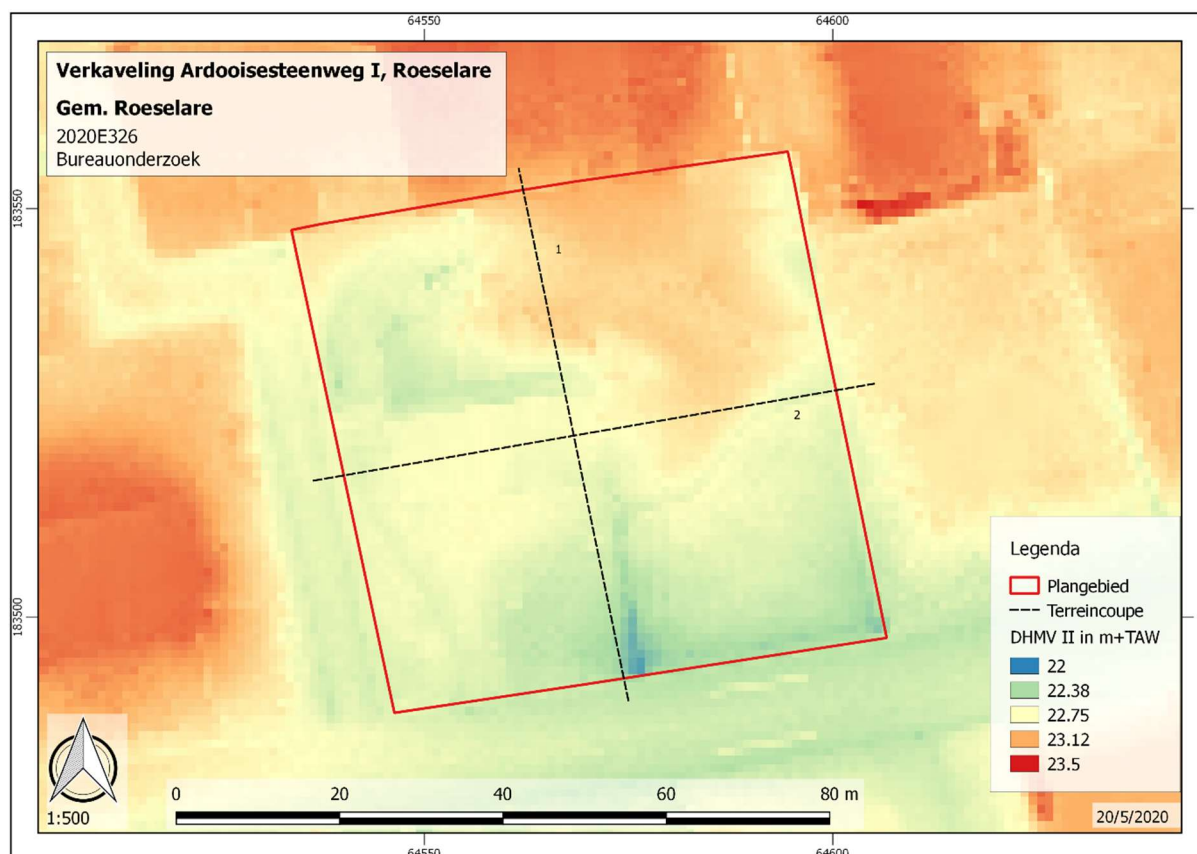
Figuur 11: plangebied op de traditionele landschappenkaart (bron: geopunt.be)

⁷ <http://www.geopunt.be/> en <https://inventaris.onroerenderfgoed.be>

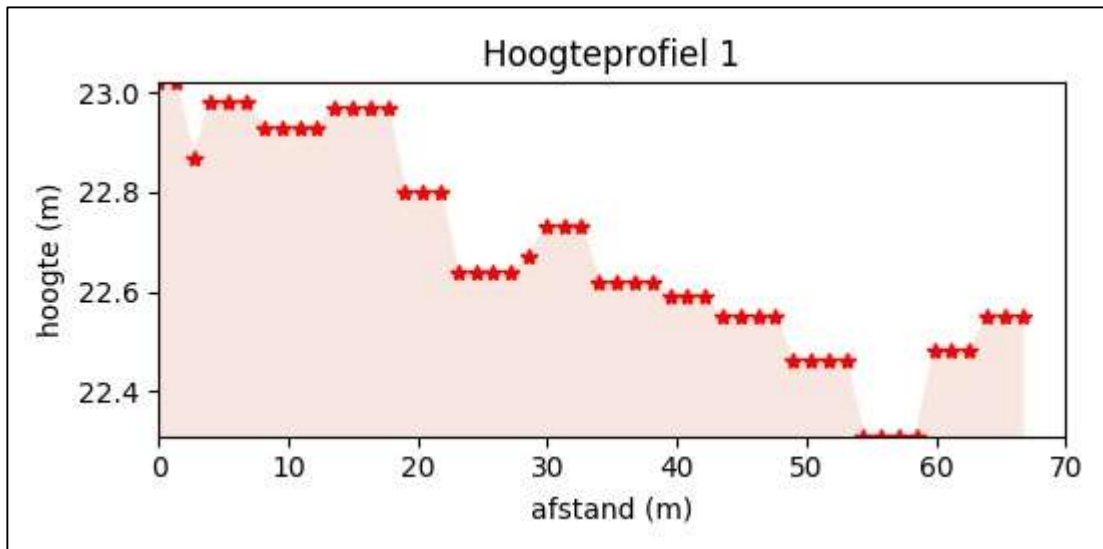
⁸ Gysels 1993, 117 e.v.

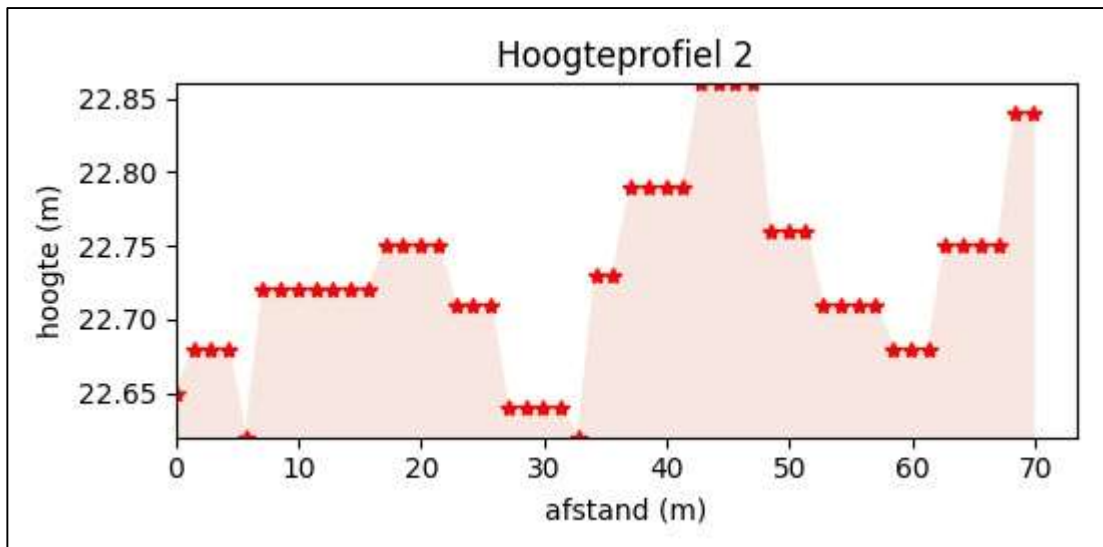
Figuur 12: topografie en hydrografie in het onderzoeksgebied (bron: geopunt.be)

Figuur 13: hoogteprofielen op het DHM Vlaanderen (bron: geopunt.be)

Figuur 14: terreincoupe 1 NNW naar ZZO (bron: geopunt.be)

Figuur 15: terreincoupe 2 WZW naar ONO (bron: geopunt.be)

2.2.1.2 Hydrografie

Het onderzoeksgebied ligt in het Leiebekken, deel van het stroomgebied van de Schelde.⁹ Binnen het plangebied komen geen waterlopen voor (Figuur 16). De **Uitenhovebeek, Krommebeek en de loop van de Mandel** bevinden zich op respectievelijk circa 330 m ten noorden, 515 m ten westen en 1200 m ten zuiden van het plangebied.

2.2.1.3 Tertiairgeologie

In het plangebied vormt de Formatie van Tielt de Tertiaire top laag. Dit mariene sediment heeft een ouderdom van ca. 50Ma jaren. In het plangebied is de formatie vertegenwoordigd door het Lid van Kortemark (TtKo), een mariene lithostratigrafische eenheid samengesteld uit grijze tot groengrijze klei tot silt, met dunne banken zand en silt.¹⁰ Het plangebied valt midden tussen de 15 m en 20 m +TAW isohypse van de top van het Tertiair: de Tertiaire top laag bevindt zich ter hoogte van het plangebied dus **tussen circa 2 à 3 m diepte**.¹¹

2.2.1.4 Quartairgeologie

De Quartairgeologische kaart 1/200.000 (Figuur 16) beschrijft voor het plangebied en het grootste deel van het onderzoeksgebied profieltype 1: een Quartaire sequentie die volledig is opgebouwd uit **eolisch materiaal** tijdens het Weichseliaan (ELPw), met plaatselijk eventueel niet nader gedateerde hellingsafzettingen (HQ).¹²

De Quartair profieltypekaart 1/50.000 (Figuur 17)¹³ beschrijft het Quartair dek als code 11: zandige tot zandlemige eolische afzettingen mogelijk met een alternatie van zand- en siltlagen onderaan. Dit sediment is afgezet tijdens het Boven Weichseliaan, **tussen 28.000 en 12.000 jaar geleden**. Onder de eolische zand en zandleem bevinden zich hellingsafzettingen en lokale fluvatiele afzettingen met een textuur variërend van kleilig tot zandig. Deze dateren uit het Midden Weichseliaan.

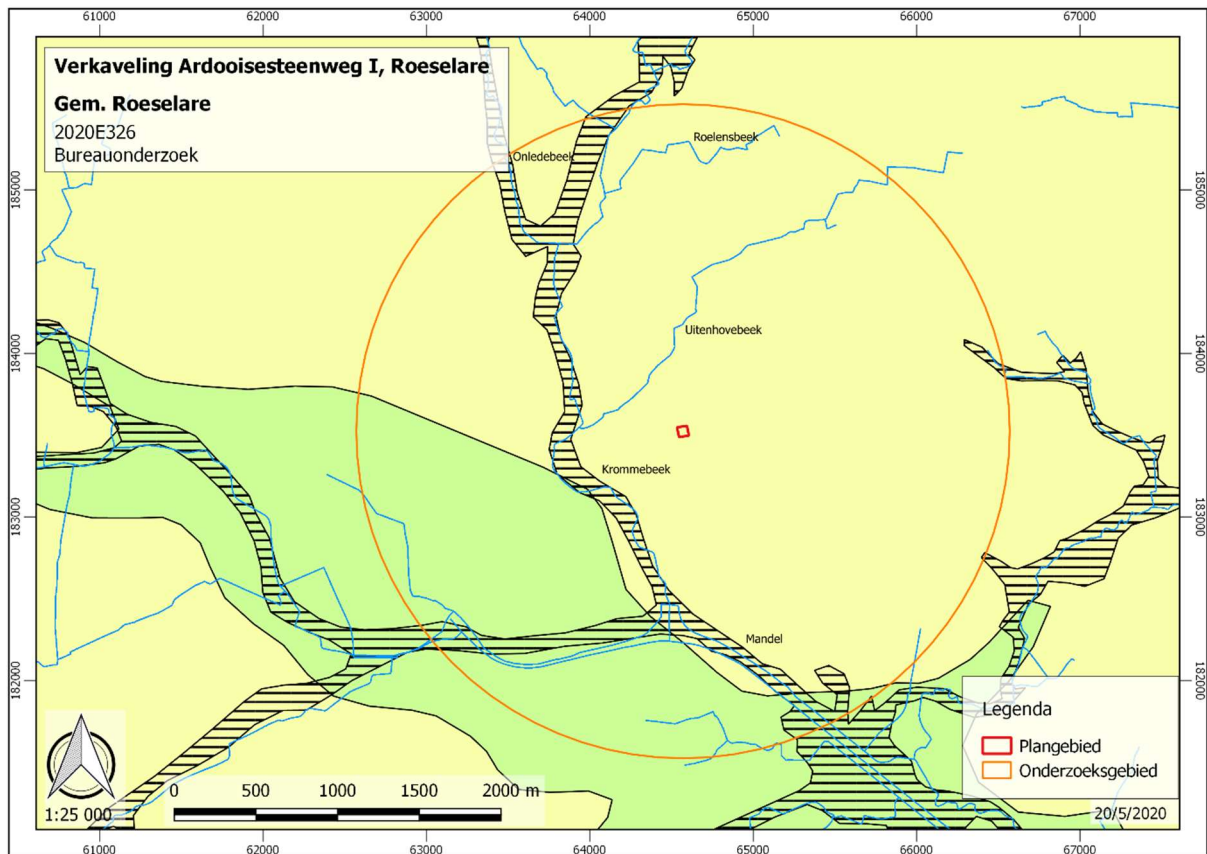
⁹ <http://www.geopunt.be/>

¹⁰ <http://www.geopunt.be/>

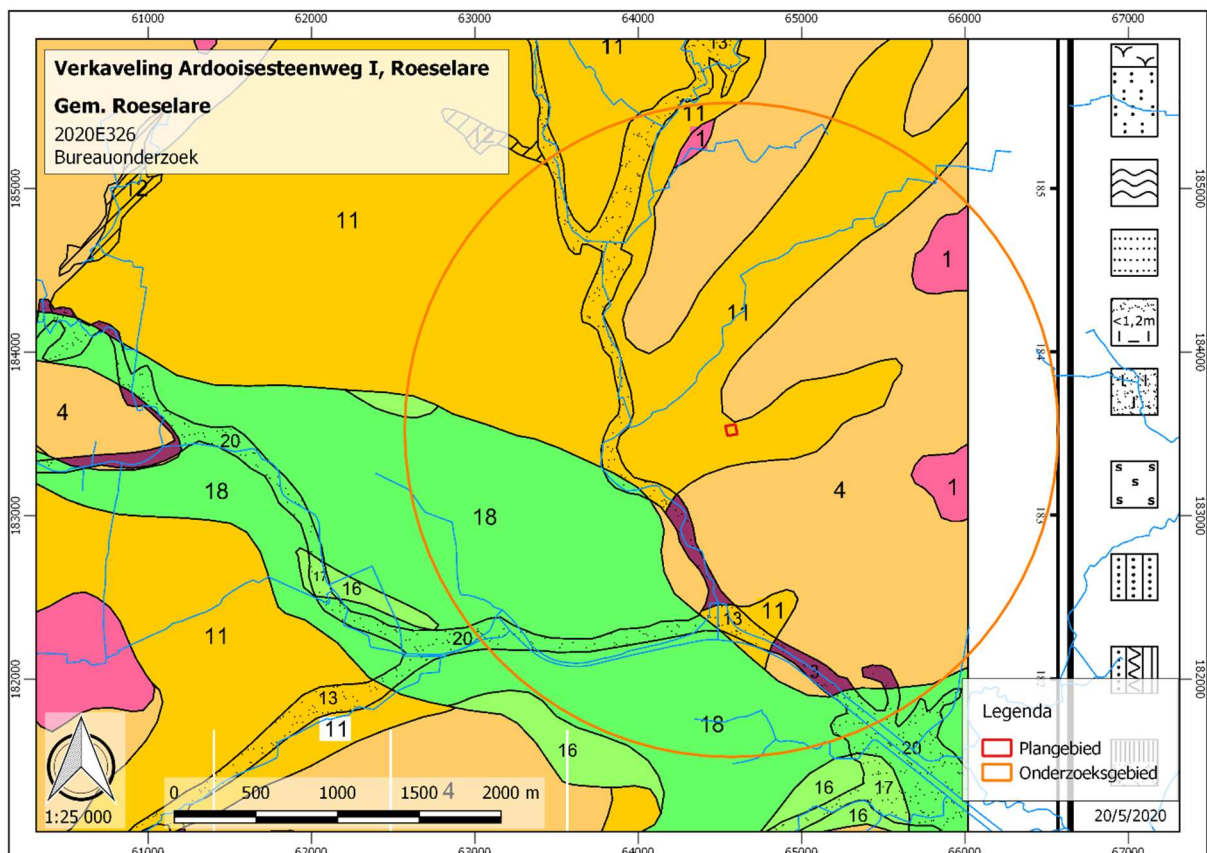
¹¹ <http://www.geopunt.be/>

¹² <http://www.geopunt.be/>

¹³ <http://www.geopunt.be/> en <https://www.dov.vlaanderen.be/>

Figuur 16: projectie plangebied op Quartair profieltypekaart 1/200.000 met aanduiding waterlopen (bron: geopunt.be)

Figuur 17: projectie plangebied op Quartair profieltypekaart 1/50.000 met aanduiding waterlopen (bron: geopunt.be)

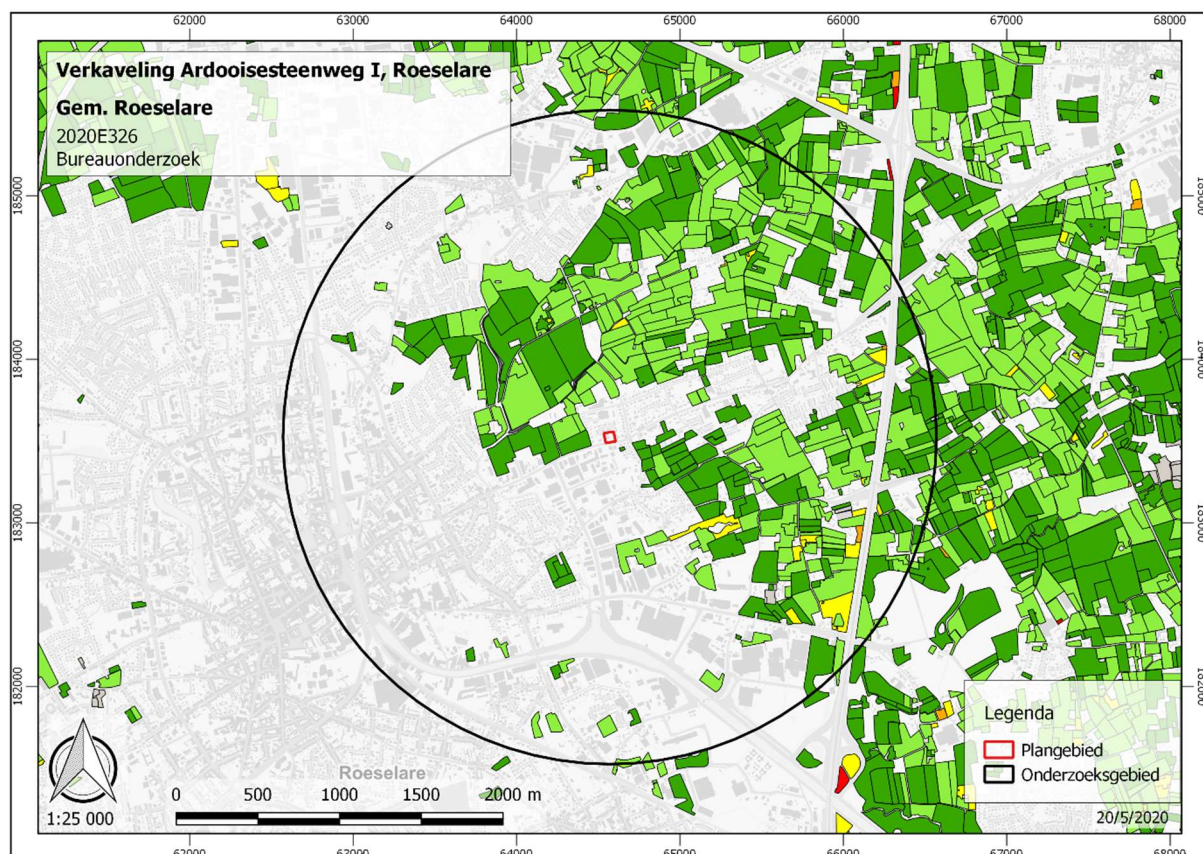
2.2.1.5 Geomorfologie

Er is geen geomorfologische kaart beschikbaar voor onderhavig onderzoeksgebied.¹⁴

2.2.1.6 Erosiegevoeligheid

De mate waarin een gebied erodeert kan gevolgen hebben voor de archeologische waarde van het gebied: wanneer een site zich in een sterk tot zeer sterk erosiegevoelig gebied bevindt, is algemeen gesteld de kans op bewaring kleiner, of is de kans op het beschadigen van dit archeologisch erfgoed groter. Anderzijds kunnen archeologische lagen door geërodeerde pakketten worden afgedekt, waarbij de kans op een goede bewaring over het algemeen verbetert (of beter wordt geacht). Om de erosiegevoeligheid van het plangebied in te schatten kunnen zowel de erosiegevoeligheidskaart voor Vlaanderen als de Potentiële bodemerosiekaart per perceel worden onderzocht.

De erosiegevoeligheidskaart voor Vlaanderen beschrijft de gemeente Roeselare als zeer weinig erosiegevoelig.¹⁵ Op perceelniveau is de omgeving van het plangebied laatst gedeeltelijk beschreven met de kaartopname uit 2013 (Figuur 18). In het onderzoeksgebied geldt voor de beschreven percelen bijna steeds een **zeer lage tot verwaarloosbare kans** op bodemerosie.

Figuur 18: plangebied op de potentiële bodemerosiekaart per perceel 2013 (bron: geopunt.be)

¹⁴ <https://www.dov.vlaanderen.be/>

¹⁵ <http://www.geopunt.be/>

2.2.1.7 Bodemkundig

De Bodemkaart Vlaanderen 1/20.000 (Figuur 19) beschrijft in het plangebied matig natte tot matig droge, lichte zandleem met verbrokkelde textuur B horizont (bodemseries Pdc en Pcc).¹⁶ Bij de bodemserie Pdc is de humeuze bovengrond homogeen en goed ontwikkeld grijsbruin en gemiddeld 30 cm dik. De verbrokkelde textuur B is zwak ontwikkeld en begint op 40-60 cm. Bij de bodemserie Pcc is de bouwvoor grijsbruin, 25-30 cm dik en goed humeus. Net als bij Pdc gaat het om een gedegradeerde grond waarbij deel van originele uitlogingshorizont met de bouwvoor vermengd is. Bij Pcc resulteert dit in een homogeen goed humeuze Ap, waaronder een bruingele overgangshorizont, 20-30 cm dik, voorkomt. De verbrokkelde textuur B situeert zich tussen 50 en 80 cm. In de noordwestelijke hoek is de serie Scg beschreven. Het betreft hier iets grover en droger, licht lemig zand met een duidelijke humus en/of ijzer B horizont.

Algemeen kan gesproken van gedegradeerde bodems. Genoemde bodemserieën groeperen hoofdzakelijk zgn. *alfisols* (USDA *Soil Taxonomy*) of *luvisols* (FAO WRB).¹⁷ In deze bodems heeft zich een donkerbruine bovengrond, een bleekbruine uitlogingshorizont en een helbruine klei-aanrijkingshorizont gevormd onder een gematigd en vochtig klimaat in een rijk moedermateriaal. De bodemvorming vond plaats onder een natuurlijk bosvegetatie. Algemeen is deze bodemvorming te dateren vanaf het Vroeg Holoceen, wellicht vanaf het Boreaal (tussen 9ka en 8ka jaar geleden). Het was een langzaam proces dat enkele duizenden jaren duurde en resulteerde in de ontwikkeling van (O) op Ah op E op Bt op C bodemhorizonten. Deze karakteristieke sequentie biedt een referentiekader voor de evaluatie van de bodemgaafheid.

Algemeen kan gesteld dat een hoofdgebruik als tuingrond en grasweide in de voorbije 200 jaar (cf. *infra*) een gunstig effect kan hebben op de gaafheid van de bodemprofielen ter plaatse. Behoudens de noordrand is dit extensief gebruik voor het plangebied gedocumenteerd sinds de opmaak van de Ferrariskaart. In theorie kan dus sprake zijn van een beperkte oppervlakte erosie vanwege het uitblijven van de diepe bodembewerking die eigen is aan de moderne landbouw sinds de jaren 1950. **Echter, waar is gebouwd (boerderij, schuur, hok, loodsen en serre) of gegraven (poel) is het bodemprofiel vanzelfsprekend nog weinig gaaf.**

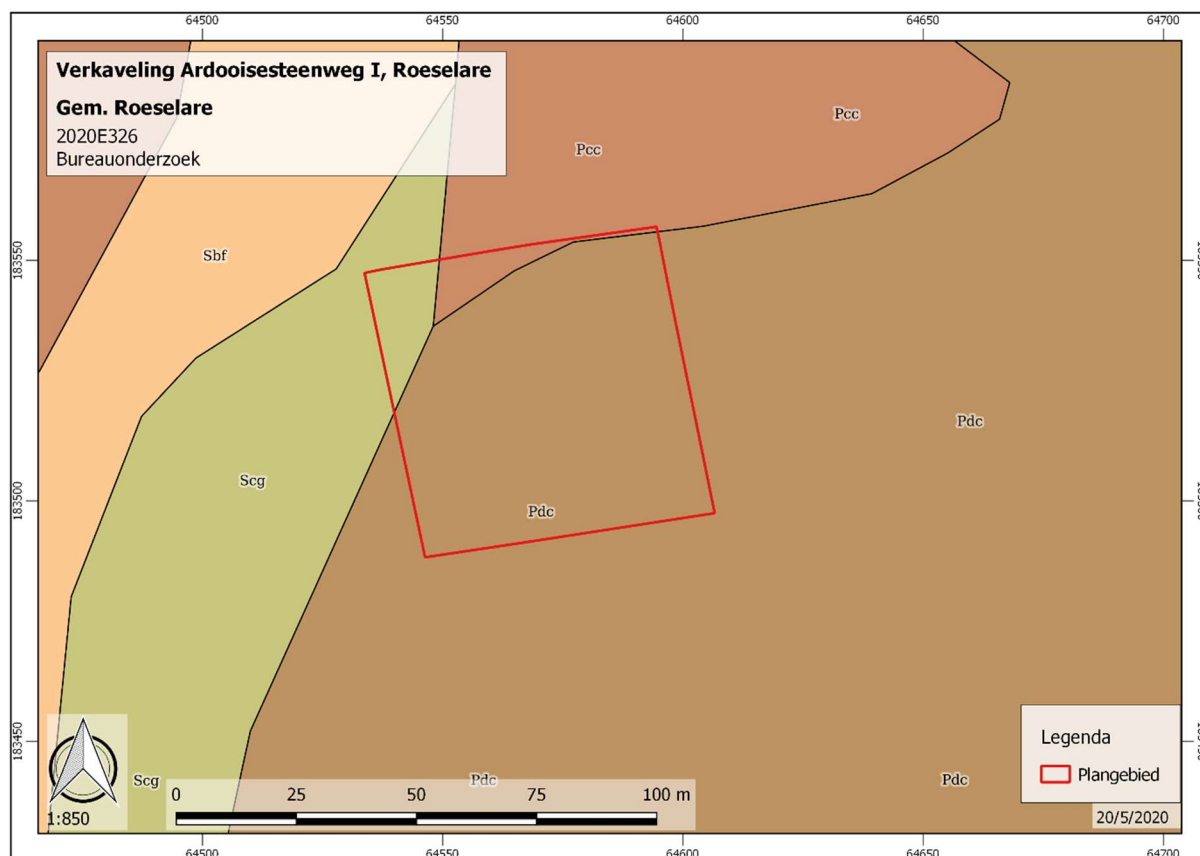
Voor een inschatting van de diepste permanente grondwaterstand en daarmee de anaerobe drempel kan de gemiddelde laagste grondwaterstand informatief zijn (GLG). Onder de anaerobe drempel kunnen organische resten goed geconserveerd zijn. Voornamelijk de textuurklasse en de drainageklasse van de bodemseries zijn hiervoor van belang. De drainageklasse werd bij de bodemkartering niet bepaald op basis van gemeten grondwaterstanden, maar op basis van bodemkenmerken. Gleyverschijnselen (roestvlekken afgewisseld met bleke vlekken) komen voor in de zone die afwisselend nat en droog is (schommelende grondwaterstand). Reductieverschijnselen (blauwe en grijze tinten) zijn kenmerkend voor de permanente waterverzadigde zone. Voor de lichte texturen als zand (Z) en lemig zand (S) wordt het GLG vastgesteld:

- drainageklasse .c.: op dieper dan 125 cm -Mv.
- drainageklasse .d.: onbepaald.¹⁸

¹⁶ Onderstaande horizontbeschrijving is overgenomen uit Van Ranst & Sys 2000, 225 e.v. (zandleemstreek)

¹⁷ Gebaseerd op Gysels 1993, 119

¹⁸ Van Ranst & Sys 2000, 15 en <https://www.dov.vlaanderen.be/>

Figuur 19: projectie plangebied op Bodemkaart Vlaanderen (bron: geopunt.be)

2.2.2 Historische situering

2.2.2.1 *De Pagus Mempiscus*

Het onderzoeksgebied is gesitueerd in de *Pagus Mempiscus*. Deze gouw maakte deel van de kern uit van het middeleeuwse graafschap Vlaanderen dat zich in oostelijke en zuidoostelijke richting uitstreckte tot de Dender en de Schelde en in westelijke richting tot de Canche (Fr.).

De gouw kende in de middeleeuwen maar ook al vroeger belangrijke centra. In de omgeving van het onderzoeksgebied vormt **Roeselare** al in de vroege middeleeuwen een belangrijke woonkern. Roeselare is in westzuidwestelijke richting slechts 2,5 km verwijderd van het plangebied. De plaats Roeselare wordt eerst vermeld als *Roslar* in 821.¹⁹ De toponiemen *Roslar* (821), *Rollare* (847), *Roslar* (899) bevatten de Germaanse woorden *rausa* en *hlærie* verwijzend respectievelijk naar riet en bosachtig moerassig terrein, beiden passend met een locatie van het toponiem in de beekvallei van de Mandel. Op voornoemde locatie worden bezittingen van de abdij van Saint-Amand-les-Eaux (Valenciennes, Fr.) gesitueerd en in de 9de eeuw is er ook sprake van een Karolingisch villadomein. Maar ook al eerder in de Romeinse tijd zou er zich een belangrijke occupatie (*villa* of *vicus*) ontwikkelen op de plaats waar enkele *diverticula* de Mandelvallei oversteken.

2.2.2.2 *Roeselare*²⁰

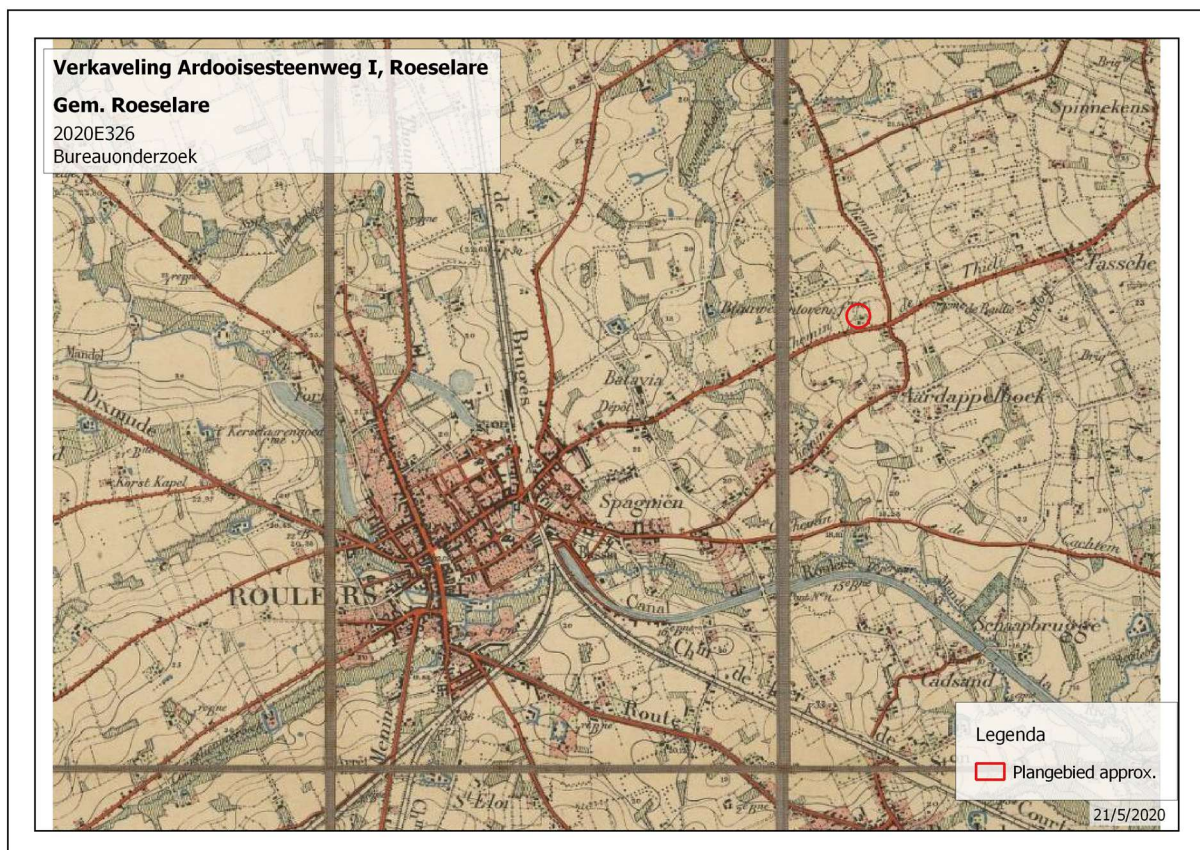
Een charter uit 957 verleende Roeselare toelating tot de oprichting van een versterking en het houden van wekelijkse markten. Rond 1250 werden stadsrechten verworven en iets later werd een halle met belfort gebouwd. Een stadsomwalling komt er evenwel nooit. Hoofdzakelijk in de 14de en 15de eeuw ontwikkelde de stad Roeselare zich als een succesvol en zelfs bovenregionaal lakencentrum. Roeselaarse drapiers exporteerden Vlaams laken tot in Portugal en Oost Europa. Conflicten op het einde van de 15de eeuw (Bourgondische brandschatting in 1488 en 1492) en harde concurrentie met andere lakensteden maakten dat de wolnijverheid vanaf het midden van de 16de eeuw wegwijnt. De stad tracht weinig succesvol over te schakelen naar lijnwaadnijverheid (linnen uit vlagaren). Opnieuw hinderen recurrente conflicten (Beeldenstorm, Tachtigjarige oorlog en Frans-Spaanse oorlog) en zware economische concurrentie. Onder Oostenrijks bewind in de 18de eeuw hervindt Roeselare wat elan. De aanleg in 1751-1754 van de steenweg Brugge-Roeselare-Menen-Rijsel vormde een belangrijke ontwikkeling. Onder Frans bewind (na 1796) zal de linnenproductie in Roeselare wat aantrekken. Maar vrij snel, al in de eerste helft van de 19de eeuw, zal de linnenproductie terrein verliezen als gevolg van het mechanisch gesponnen katoengaren dat nu vanuit Engeland de markten gaat domineren.

Roeselare ontwikkelde zich in de 19e eeuw van een klein landelijk stadje naar een industrieel centrum. Rond 1850 telde Roeselare 10.000 inwoners. Rond 1900 is dat aantal meer dan verdubbeld tot 23.000 inwoners (Figuur 20). In de 19e eeuw is grootschalige infrastructuur gerealiseerd met een wezenlijke impact op het omgevend landschap. Er zijn de spoorverbindingen Brugge-Roeselare-Kortrijk (1846-1847), Roeselare-Ieper (1868) en Roeselare-Menen (1889) die tot stand komen. En in 1889 wordt een stoomtramlijn ingericht die vanuit Hooglede door Roeselare liep en verder naar Ardoie, Koolskamp, Zwevezele, Wingene en Tielt. In de jaren 1860 vond ondertussen een uitbreiding plaats van het verharde wegennet onder meer van Roeselare naar Passendale, Hooglede, Oostnieuwkerke en Beveren. Tussen 1862-1872 wordt het kanaal Roeselare-Ooigem gegraven langs de Mandel. Het nieuwe kanaal verbindt de stad met de Leie. In de 2de helft van de 19e eeuw komen in de stad gemechaniseerde textielfabrieken tot ontwikkeling, zo ook tal van bedrijven die gericht zijn op de textielindustrie, zoals blekerijen, metaalbewerking, ververijen, etc. De in de tweede helft van de 19de eeuw ingezette mechanisatie van de spin- en weefnijverheid leidde tot de bouw van fabrieken geconcentreerd aan de toen ook nieuwe waterspaarbekkens: het Grote Bassin op de Mandel, het Kleine Bassin op de Sint-Amandsbeek (1862-1863) en de Ronde Kom (1882). De stad breidde uit met onder meer de stichting van nieuwe parochies tot gevolg. Ten noord en oosten van de historische binnenstad is er de Sint-Amandsparochie (1862-1872). Ten oosten, over de spoorweg, is er de arbeiderswijk zogenaamd "Spanje" of "Overstatie" met als parochiekerk de Onze-Lieve-Vrouw (1876-1878).

¹⁹ Op basis van Gysseling 1960 en <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/13730>

²⁰ Op basis van Demey 2014 en excerpten uit <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/13730>

Tijdens de Eerste Wereldoorlog kent Roeselare zware verwoestingen. De eerste serieuze gevechten rond Roeselare vinden plaats in de tweede helft van oktober 1914. Met name op 18 en 19 oktober is intensief gevochten en gemanoevreerd door voorhoedes van Duitse, Franse en Engelse legeronderdelen in en rond Roeselare, Oostnieuwkerke, Beveren en Staden. Artilleriebeschietingen op Roeselare, Beveren en Rumbeke vinden eerst plaats op 19 oktober 1914. **Op zogenaamde "Schuwe Maandag" wordt ook oostelijk van de stad, langs het kanaal en bij Aardappelhoek, nabij het actueel plangebied gevochten. De Schuwe-Maandagstraat, evenals de Kapel der Moeder van Smarten schuin tegenover het plangebied herinneren nog aan de Duitse vergeldingsacties op die dag in 1914.** Enkele weken later loopt het conflict vast in een boog rond Ieper, en verrijdt het front zich circa 15 km westelijk van de stad (na de zgn. Eerste Slag om Ieper, van 31 oktober tot 22 november 1914). Na fixatie van de frontlijnen gaat Roeselare deel uitmaken van het Duitse 'Operationsgebiet' –het logistiek belangrijke hinterland direct gelegen achter het Duitse front. De tramlijnen (na Hooglede-Tielt is Roeselare-Staden in 1911 en Roeselare-Langemark in 1913 gerealiseerd) worden volop benut voor de frontbevoorrading. Roeselare fungeert als garnizoensstad met inkwartiering van officieren bij burgers. Soldaten verblijven onder meer in het Arsenaal of *Dépôt*, het Klein Seminarie, het Retraitenhuis der Paters Redemptoristen, de kloosters, het hospitaal en de grote vergaderlokalen. Roeselare blijft met uitzondering van enkele luchtbombardementen gespaard tot juli 1917. Met het inzetten van het Engels offensief dat uitmondt in de zgn. Derde Slag om Ieper (van 31 juli tot 6 november) en in de periode daarna, als het front het centrum van Roeselare tot 7 km nadert, wordt de stad steeds vaker doelwit van luchtbombardementen en nu opnieuw beschoten met artillerie. Vóór Roeselare werd na de Derde Slag om Ieper gestart met de uitbouw van de *Flanders I-Stellung*, de meest oostelijke van de zes Duitse verdedigingslijnen in Vlaanderen. De stelling was ingericht met loopgraven, prikkeldraadversperringen en (anders dan bij de meer westelijke stellingen) ver uit elkaar gelegen bunkers en mitrailleursnesten, allen goed gecamoufleerd in nog opstaande gebouwen en onder houtwallen. Tijdens het bevrijdingsoffensief verwordt de *Flanders I Stellung* vanaf 30 september 1918 slagveld. Dit blijft zo tot 14 oktober 1918, wanneer Roeselare door de Fransen wordt bevrijd.

Figuur 20: projectie van het plangebied op een stafkaart uit 1899 (bron: geopunt.be)

Tijdens de Tweede Wereldoorlog vinden opnieuw krijgshandelingen plaats rond Roeselare. In mei 1940, tijdens de Achttiendaagse Veldtocht, wordt Roeselare geïnvaseerd door de *Luftwaffe*. Er zijn verschillende inslagen in het stadscentrum. De geraadpleegde bronnen leveren geen aanwijzingen voor bombardementen buiten de stadskern. In de weken voorafgaand aan de bevrijding vinden opnieuw bombardementen plaats, deze keer door de geallieerden. Op 26 augustus 1944 zijn een troepentransport in het station van Roeselare en, buiten de stad, de spoorverbinding Roeselare-Menen het doelwit. Op 8 september 1944 wordt Roeselare bevrijd door de 1ste Poolse Pantserdivisie.

2.2.2.3 *Beveren*²¹

Beveren is de dichtstbijzijnde historische dorpskern. In noordnoordwestelijke richting is het dorp slechts 1,5 km verwijderd van het plangebied. Een oudste vermelding als *Beverna* dateert uit 1145. In het feodale stelsel omvatte de huidige gemeente de heerlijkheid Beveren, en delen van de heerlijkheden Onlede, Wyckhuysen en Roeselare-Ambacht. Administratief behoorde Onlede tot de Kasselrij Ieper, Beveren tot het Brugse Vrije, en was Wyckhuysen verdeeld over beide, en waren er meerdere burgemeesters. De parochie maakte achtereenvolgens deel uit van het bisdom Doornik (tot 1559), Ieper (tot 1801), Gent (tot 1834) en Brugge. De kerk was oorspronkelijk toegewijd aan de Heilige Germanus, vereerd in de abdij van Saint-Amand-les-Eaux (Valenciennes, Fr.) die in de 7de eeuw met de Heilige Amandus een belangrijke rol speelde in de kerstening van de streek. De kerk en het Sint-Germanusplein werden zwaar getroffen door een Engels luchtbombardement in juli 1918. Beveren was tijdens de middeleeuwen gericht op landbouw met in de nieuwe en nieuwste tijd in beperkte mate verbouwing van vlas.

2.2.3 *Historische kaarten en luchtfotografie*

2.2.3.1 *Heraldische kaart van het Brugse Vrije (circa 1570)*

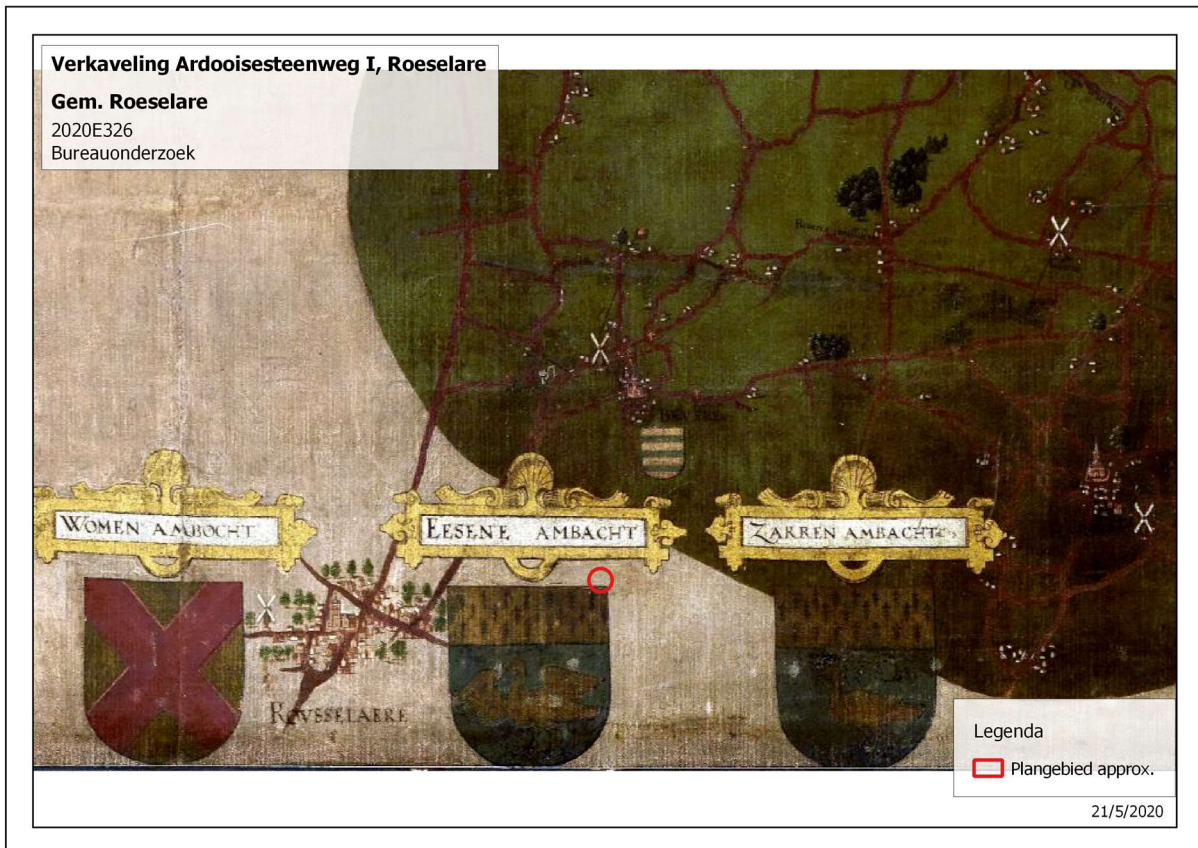
De Heraldische kaart van het Brugse Vrije, ook de grote kaart van het Brugse Vrije genoemd, is het cartografisch werk van Pieter Pourbus. De enorme kaart (23,58 m²) werd gemaakt in opdracht van het Brugse Vrije in de periode 1561-1571. Van de oorspronkelijke kaart blijft slechts de rechterbovenhoek over (die valt te bezichtigen in het Groeningemuseum in Brugge). In 1601 of 1597 werd een getrouwe kopie afgeleverd door Pieter Claeissens, omdat het origineel na vijftientig jaar al zware schade had geleden. Deze kopie valt te bezichtigen in het Stadsarchief van Brugge. Het belangrijkste kenmerk van deze kaart is de aanwezigheid van de wapenschilden van de afgebeelde ambachten en heerlijkheden. Vandaar de naam "Heraldische kaart". Doordat de kaart gemaakt is aan de hand van triangulatie geeft deze een behoorlijk accuraat beeld weer van de betrokken regio. Dit beeld wordt versterkt door het gebruik van conventionele tekens, waardoor de kaart een weerspiegeling geeft van het laat-16de-eeuwse landschap en het plangebied zeer rudimentair kan worden gelokaliseerd tussen *Rousselaere* en Beveren (Figuur 21).

Het land ten zuiden van Beveren wordt beschreven als in cultuur gebracht land. Aangenomen wordt dat dit beeld geëxtrapoleerd kan naar het actueel plangebied dat niet is beschreven door de Heraldische kaart. Nog lijken in de 16de eeuw de belangrijkste oostelijke verbindingen vanuit Roeselare naar Beveren en Ingelmunster te lopen, respectievelijk westelijk en zuidelijk van het plangebied. **Eind 16de eeuw lijkt het plangebied dus veeleer in perifeer bouwland gesitueerd.**

2.2.3.2 *De Kaart van de "Provinces des Pays-Bas" E.H. Fricx (1706-1712, 1744)*

Eugène Henri Fricx publiceerde tussen 1706 en 1712 een twintigtal kaartbladen die het huidige Belgische grondgebied overdekken. De reeks van kaarten van E. H. Fricx die het NGI publiceert, is een heruitgave van Crépy uit 1744. De kaart is nog weinig nauwkeurig waardoor het onderzoeksgebied en plangebied zeer rudimentair zijn gelokaliseerd ten oosten van Roeselare (Figuur 22).

²¹ Excerpten uit <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/23414> en 13725

Figuur 21: projectie bij benadering van het plangebied op de kaart van het Brugse Vrije uit circa 1570 (bron: kaartenhuisbrugge.be)

Figuur 22: projectie bij benadering van het plangebied op de kaart van Frick uit 1744 (bron: geopunt.be)

Het kaartbeeld van Frickx beschrijft hier een leeg landbouwgebied. **Interessant is dat de voorloper van de latere Ardooisesteenweg voor het eerst wordt afgebeeld op basis waarvan kan geconcludeerd dat deze verbinding in de 18de eeuw enige betekenis heeft en de omgeving van het plangebied minder perifeer is dan in voorgaande periode.**

2.2.3.3 *Figuratieve kaart van de rivier de Mandel, s.n. (1768)*

Een figuratieve kaart van een deel van de rivier de Mandel, tussen Roeselare en Izegem uit 1768 bevestigt het kaartbeeld van Frickx (Figuur 23). De kaart beeldt de belangrijkste wegen beoosten Roeselare langs de Mandel. De *Chemin De roulers a hardoijs* wordt bij naam genoemd. Dit is de weg waarlangs het actueel plangebied ligt, nabij het kruispunt met de *Chemin De Rumbeke à Beveren*.

2.2.3.4 *De Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden en het prinsbisdom Luik (1771-1778)*

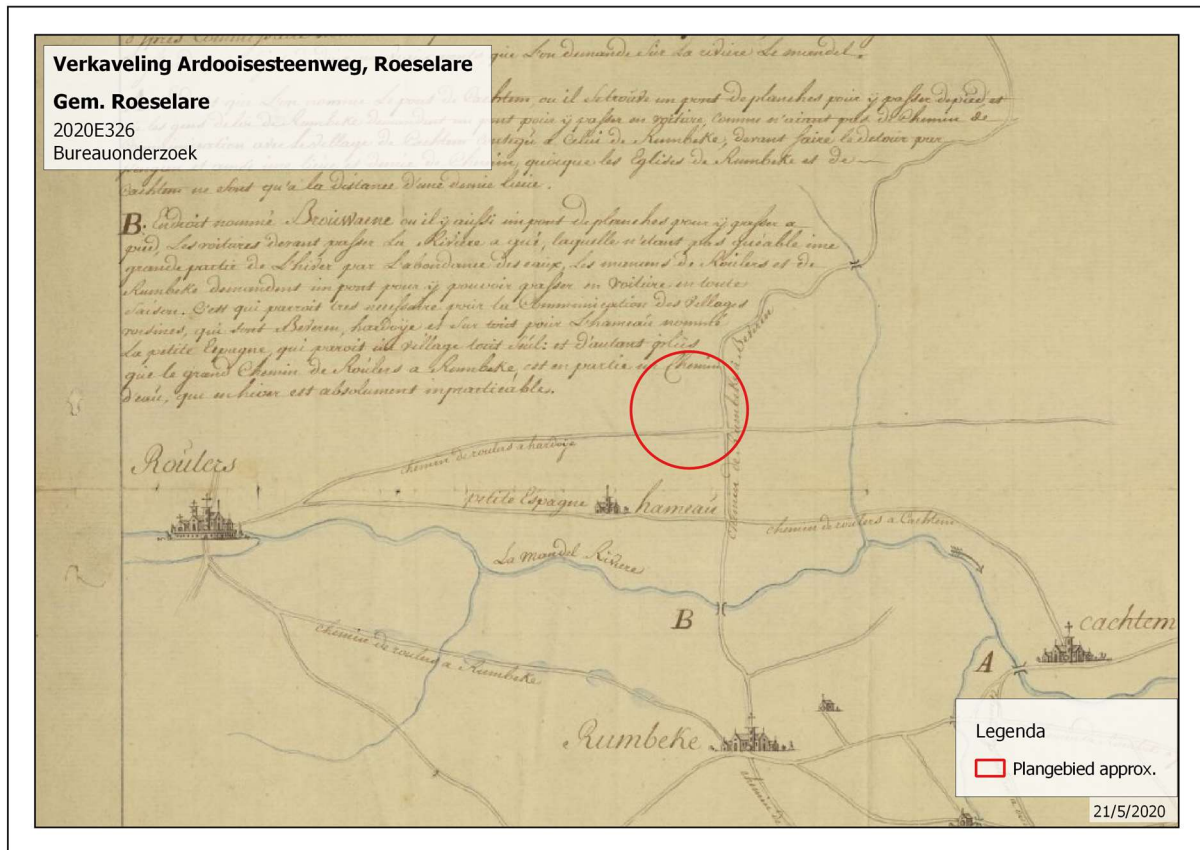
De kabinetskaart werd opgesteld tussen 1771 en 1778 door Joseph Jean François graaf de Ferraris. Het is een interessant document, omdat alle gebouwen ingemeten werden en ook de omgeving vrij waarheidsgetrouw werd opgetekend (rivieren, grachten, poelen, bossen, hagen, etc.). Wel is de kaart vooral vanuit militair standpunt opgetekend. Aspecten die militair minder interessant waren, werden minder nauwkeurig ingemeten. Het kaartbeeld kan vervormen bij het georefereren.

Het plangebied situeert zich op het einde van de 18de eeuw in het buitengebied ten oosten van Roeselare (Figuur 24). Op de hogere gronden buiten de beekvalleien is een gesloten cultuurlandschap ingericht met kleine blok- en strookvormige kavels die zijn omgeven met houtkanten en hagen. Het betreft hoofdzakelijk akkerbouwland dat is ontsloten middels enkele onverharde elkaar haaks kruisende landwegen met daarlangs verspreid kleinere boerderijen en landarbeiderswoningen. De publieke projectie van de Kabinetskaart situeert het actuele plangebied ten zuiden van de weg naar Ardooie op ruim 300 m westelijk van het kruispunt met de latere Populierstraat (aangeduid op de hoofdkaart). In realiteit ligt het plangebied evenwel ten noorden van de Ardooieweg op circa 100 m van het genoemde kruispunt (afgebeeld op de inzetkaart). **Hier beschrijft de Kabinetskaart een bescheiden boerderij op een rechthoekige kavel van circa 50 m breed en 90 m diep. Op het hof zijn 2 langwerpige (bak)stenen gebouwen (rode rechthoeken) opgetrokken met daarrond moestuinen (gele, roze en groene vlakken). De bouwvolumes en tuinbedden zijn net als de kavelgrenzen georganiseerd langs semicardiale lijnen (noordwest-zuidoost en zuidwest-noordoost). Er zijn geen waterpartijen zoals vijvers, poelen of natte grachten afgebeeld en de gebouwen bevinden zich op circa 50 m benoorden de Ardooieweg.**

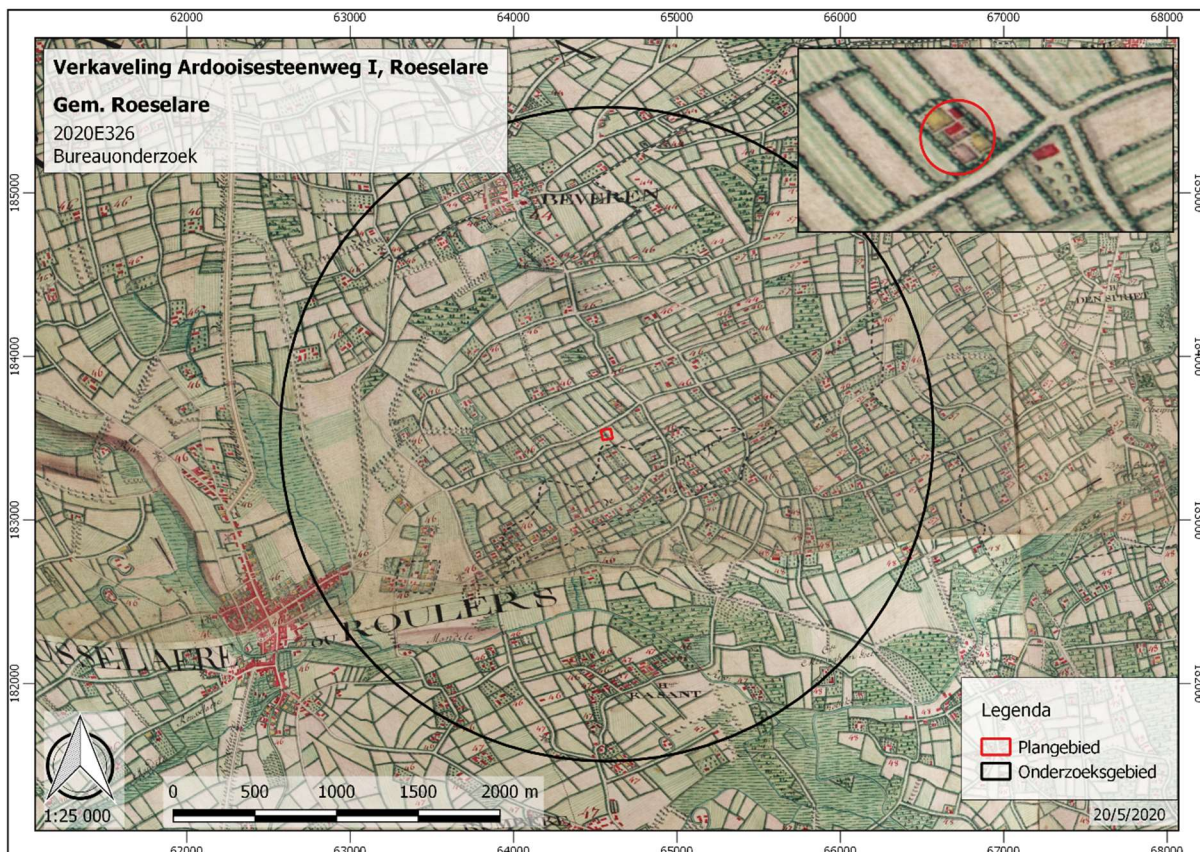
2.2.3.5 *Kaart van Van Coquelaere en Deconinck (1787)*

Op een figuratieve kaart van twee projecten voor een steenweg van Roeselare naar Ardooie (d.i. de gele en roze band die het kaartbeeld dwarsen maar nooit zijn gerealiseerd), opgemaakt in 1787 door J. Van Coquelaere en J. Deconinck, is de inrichting van Ferraris niet helemaal herkenbaar (Figuur 25). Het kruispunt van de Kabinetskaart is op de figuratieve kaart als T-splitsing afgebeeld. Mogelijk was de zuidelijke afsplitsing onvoldoende belangrijk of weinig relevant voor het projectplan. De perceelvorm van het actuele plangebied is wel gelijkaardig als bij Ferraris en in verhouding met de oostelijk aanliggende kavel lijken de dimensies te kloppen.

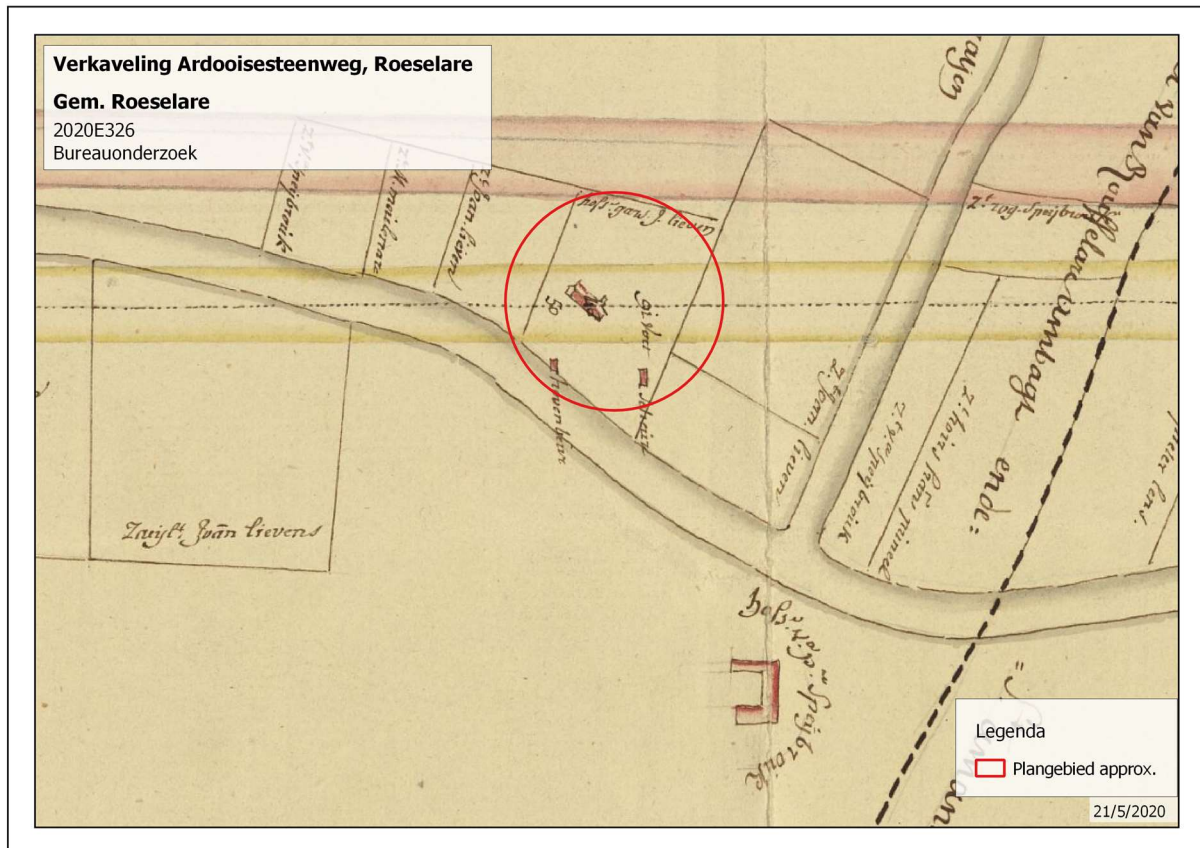
Enkel het centrale bouwvolume wordt afgebeeld op de projectkaart, net als bij Ferraris centraal op de erfkavel. **Het centrale gebouw lijkt een langgevelboerderij onder zadeldak. Het kleine gebouw dat bij Ferraris in de noordelijke hoek van het perceel voorkwam, is verdwenen. Mogelijk betreft dit een onnauwkeurigheid of abstractie van de Kabinetskaart. Nu worden twee kleinere bouwvolumes afgebeeld ten zuiden van de boerderij nabij de Ardooieweg.** J. Lieven wordt als eigenaar van de hofstede genoemd en nog 4 blokkavels nabij worden met hem geassocieerd. Het hoevegebouw aan de zuidkant van de (later) Ardooisesteenweg behoort de familie Speijbrouck toe.

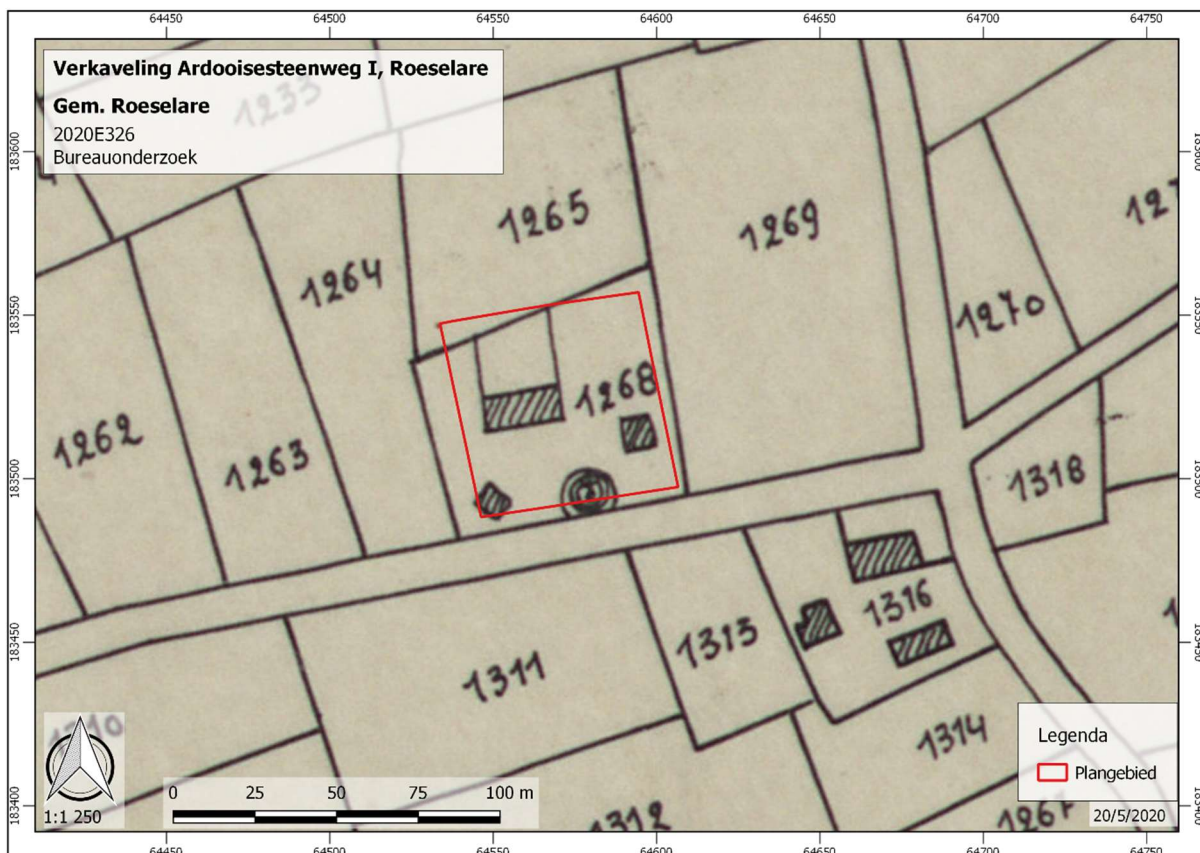
Figuur 23: situering van het plangebied op figuratieve kaart uit 1768 (bron: cartesius.be)

Figuur 24: projectie van het plangebied op de kaart van Ferraris uit 1771-1778 (bron: geopunt.be)

Figuur 25: situering van het plangebied op de projectkaart van Van Coquelaere en Deconinck uit 1787 (bron: cartesius.be)

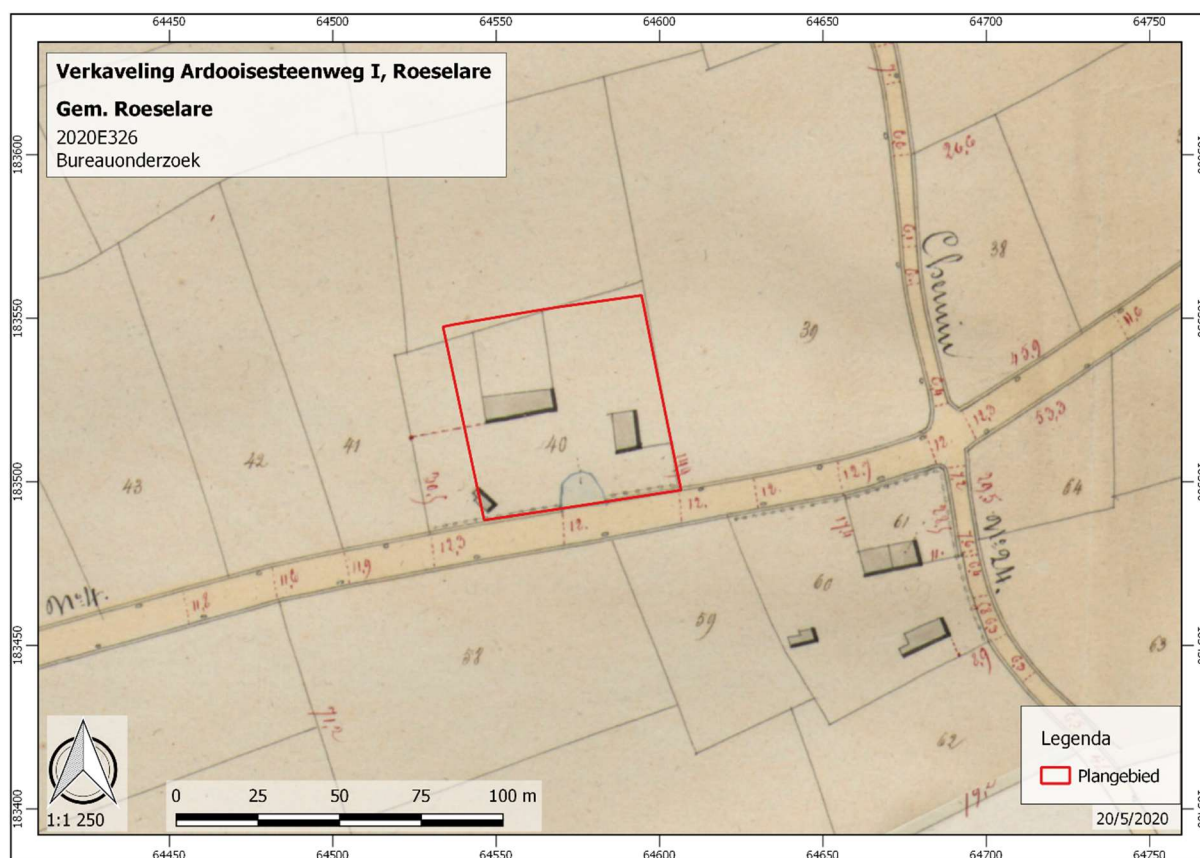

Figuur 26: projectie van het plangebied op de Popp kaart van 1854 (bron: geopunt.be)

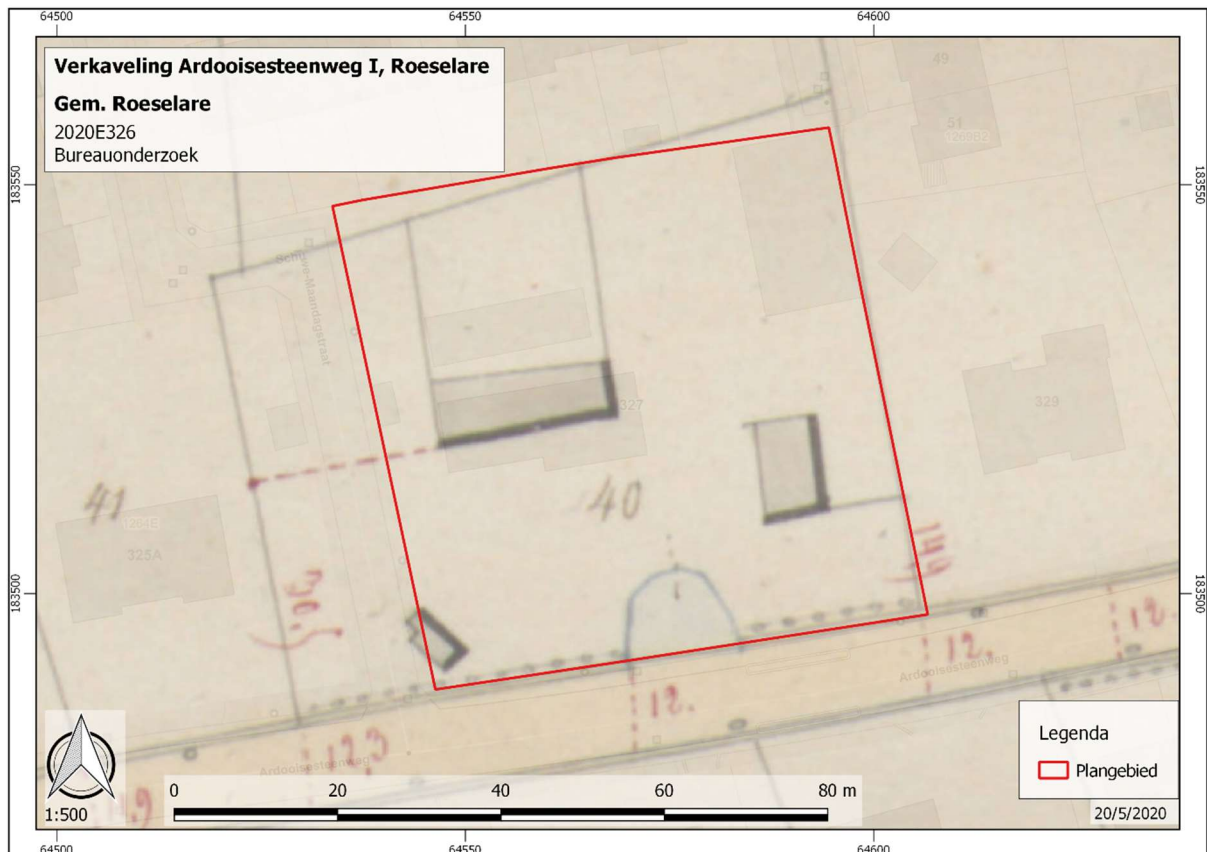
2.2.3.6 Atlas der Buurtwegen (na 1841) en Plan parcellaire de la commune de Roulers (1854)

De kadastrale kaarten die tot de Atlas der Buurtwegen behoren, werden opgemaakt in de loop van de jaren vijftig van de 19de eeuw. De opzet van de Atlas was om een inventaris te maken van alle kleine wegen met openbaar karakter. Dit zijn de eerste kaarten die nauwkeurig en quasi zonder vervorming van het kaartbeeld zijn te georefereren. Het is daarom interessant om na te gaan in welke mate de huidige kavelformen overeenkomen met de percelen zoals afgebeeld in de Atlas.

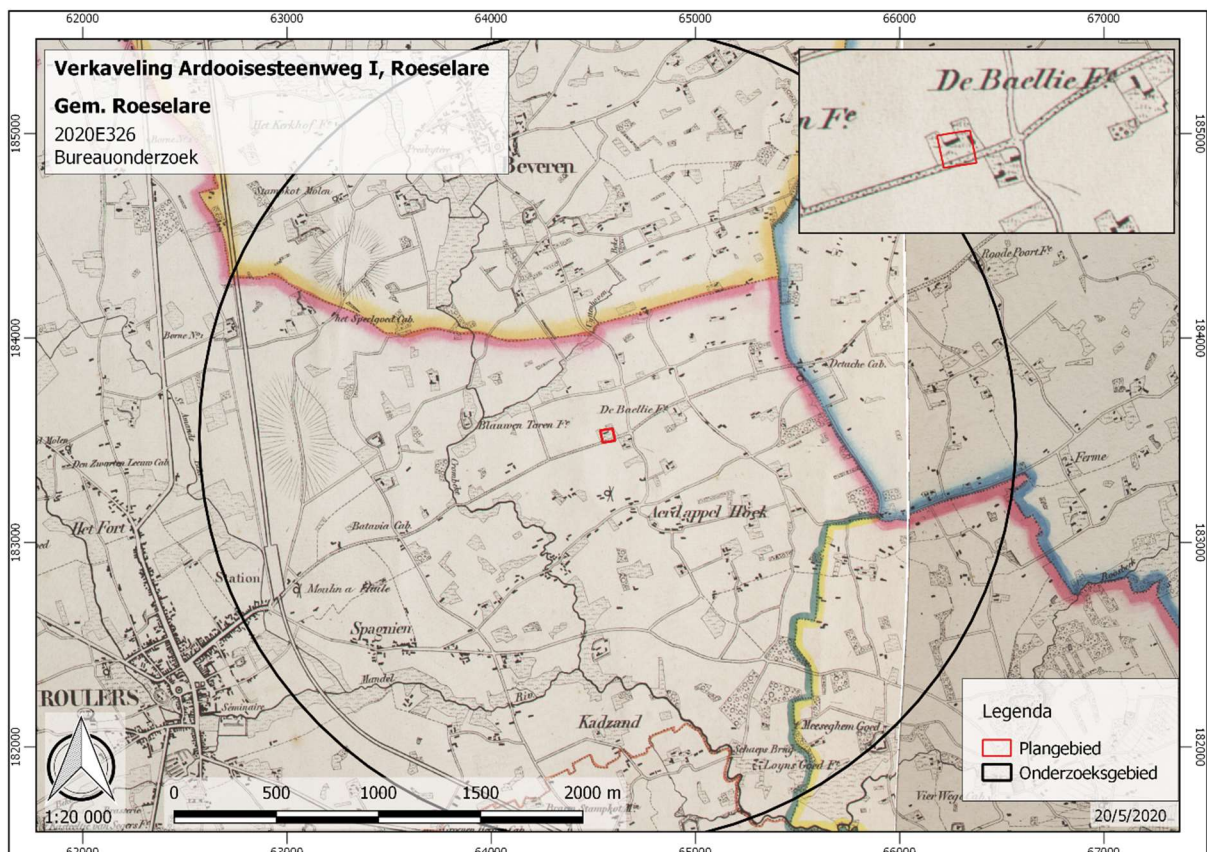
De configuratie van gebouwen en kavelgrenzen die bijna 70 jaar eerder op de kabinetskaart van Ferraris en de projectkaart van Van Coquelaere en Deconinck zijn afgebeeld, is herkenbaar. De kavel waarop het boerenhof is ingericht blijkt evenwel kleiner dan eerder gesuggereerd. De erfkavel is nu te identificeren met perceel 1268 en het boerderijgebouw dat is afgebeeld sinds de jaren 1770 bevindt zich er centraal. De twee kleinere bouwsels situeren zich in de zuidelijke helft van het perceel waar zich nu ook, bijna centraal en tegen de Ardoiseweg (*Chemin n° 4*) een poel bevindt. Het oostelijke bijgebouw kan een schuur zijn. Het westelijke bijgebouw is klein en mogelijk maar een hok. De beschreven bouwvolumes zijn nu nog deels in het straatbeeld herkenbaar. Een confrontatie van de Atlas der Buurtwegen met het actuele GRB leert dat de historische **centrale langgevel nagenoeg samenvalt met de footprint van huisnummer 327** (Figuur 28). De bijgebouwen zijn tegenwoordig verdwenen. Nog is interessant om met de confrontatie Buurtwegen vs. Ferraris vast te stellen dat in vergelijking met 70 jaar eerder het gebouwenbestand in de omgeving van het kruispunt nagenoeg onveranderd blijft.

Figuur 27: projectie van het plangebied op de Atlas der Buurtwegen van na 1841 (bron: geopunt.be)

Figuur 28: projectie van de Atlas der Buurtwegen van 1841 op het actuele GRB (bron: geopunt.be)

Figuur 29: projectie van het plangebied op de Vandermaelenkaart uit 1854 (bron: geopunt.be)

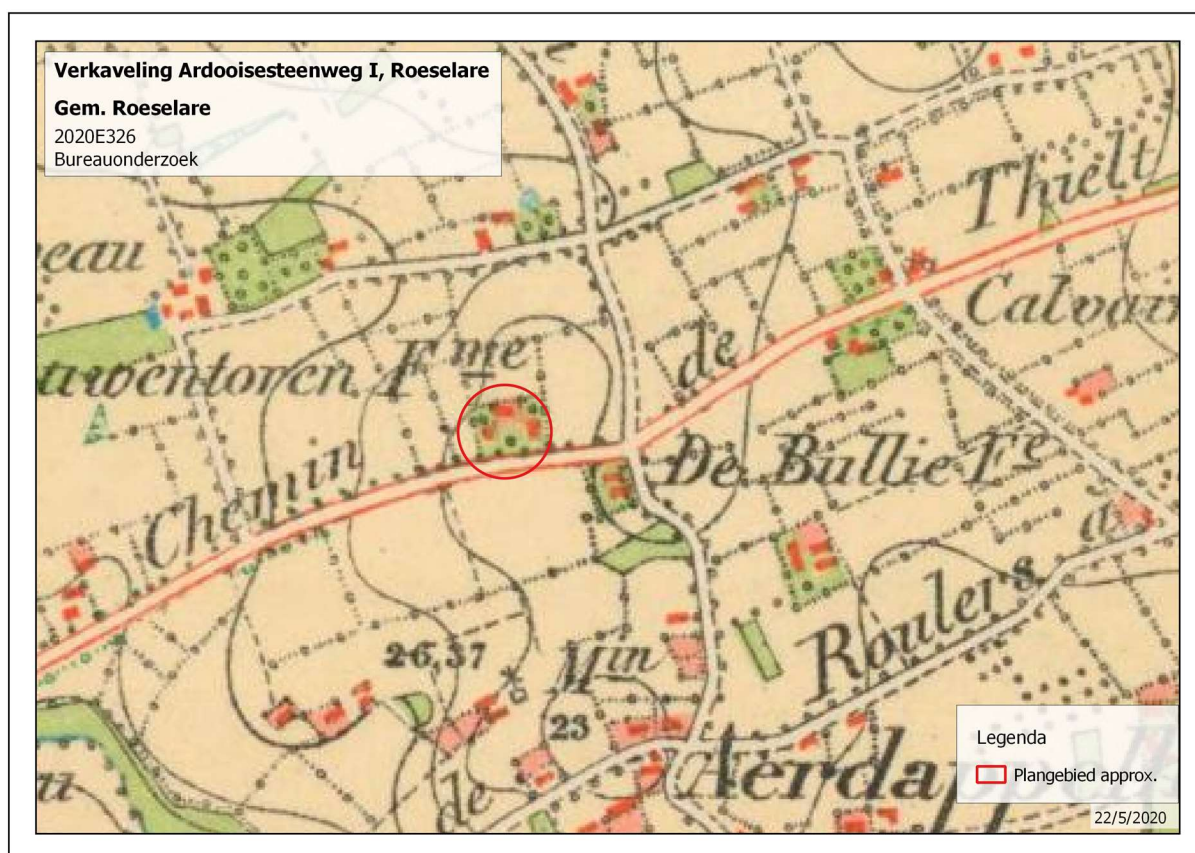
2.2.3.7 Kaart van Vandermaelen (1854)

De topografische kaart van Philippe Vandermaelen werd opgemaakt tussen 1846 en 1854. Het onderzoeksgebied is in grote lijnen onveranderd in vergelijking met de oudere kaartbeelden (Figuur 29). Detail van de kaart leert dat de **Chemin De roulers a hardoije**, de zgn. **Chemin n° 4**, nu is geplaveid: de stippelarcering van de straat beschrijft een *chemin pavé ou empierré*. De centrale langgevelboerderij wordt afgebeeld evenals de het grotere bijgebouw in de oostelijke hoek. **Het omliggend erf wordt als pré of grasland beschreven met uitzondering van een strook bouwland gelegen achter de woning.**

2.2.3.8 Stafkaartkaarten van België (1883 en 1899)

Kaartblad *Roulers XX* van de topografische kaart van België op schaal 1:20.000 is de eerste kaart die op het terrein werd opgemeten en gewaterpast door de officieren van het Krijgsdepot. De kaart is opgemeten in 1861 en gedrukt in 1883 door het Militair Cartografisch Instituut.

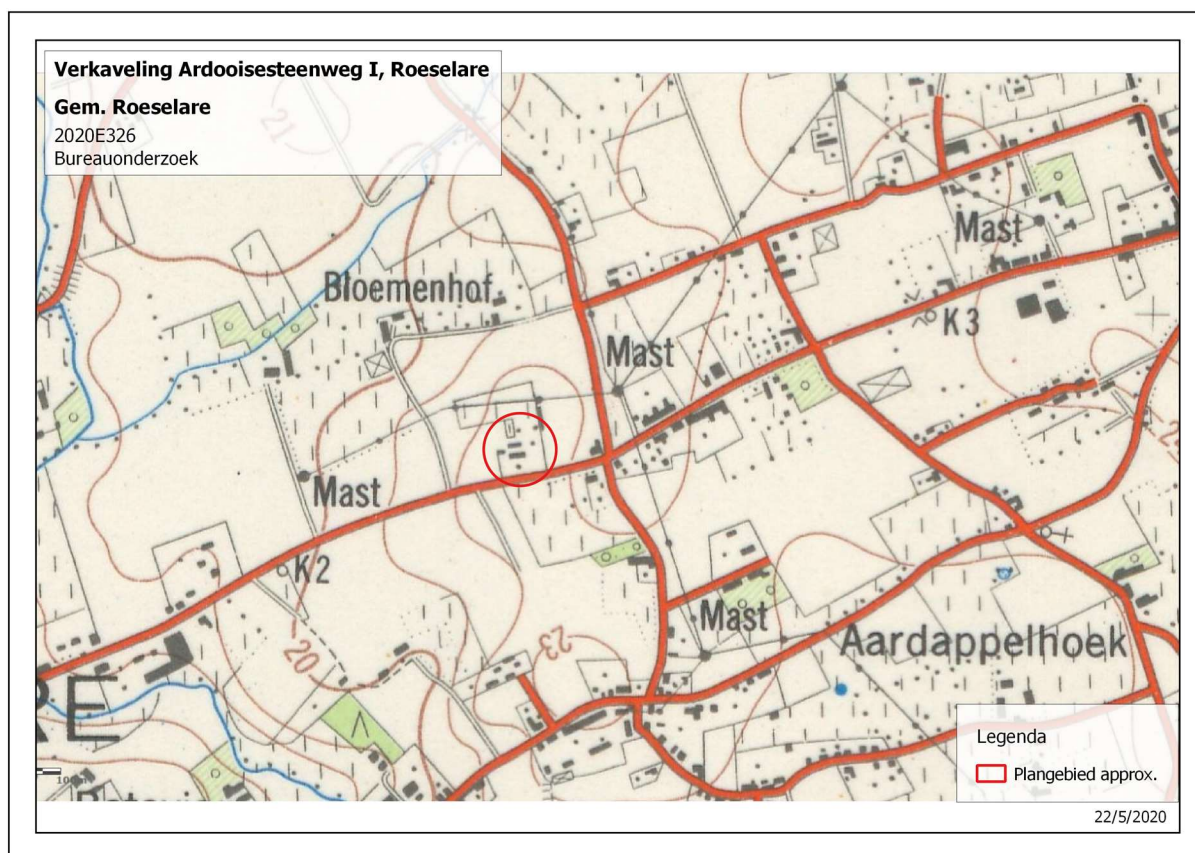
In het plangebied en de directe omgeving ervan is de kavelconfiguratie die is afgebeeld in de Atlas der Buurtwegen herkenbaar (Figuur 30). **Ook het lange centrale bouwvolume en de twee bijgebouwen lijken ongewijzigd. Rondom het hoofgebouw wordt tuingrond (roze polygoon) afgebeeld en de rest van de kavel lijkt benut als weiland (groen) met struiken en kreupelhout en of enkele bomen.** De verharde Ardooiweg wordt *Chemin de Thielt* genoemd. Op de kaartuitgave van 1899 (Figuur 20) wordt de weg beschreven als kassei- of kiezelweg en is ook de nieuwe stoomtramlijn aangeduid die vanuit Roeselare over Ardooi naar Tielt liep (tot 1951).

Figuur 30: plangebied aangegeven op de topografische kaart uit 1883 (bron: cartesius.be)

2.2.3.9 Recente ontwikkelingen

Jongere versies van de topografische opname in de vorm van kaartblad 20/7-8 Staden-Roeselare illustreren geen relevante ontwikkelingen inzake grondgebruik. Op de kaart van 1968 blijft het perceel in gebruik als weiland met enkele bomen(rijen). **Nieuw is een schuur die ten noorden evenwijdig met de hoofdwoning is gebouwd met daarachter (grotendeels buiten actueel plangebied) haaks nog een loods (Figuur 31). Ten westen van de woning is een nieuw gebouw beschreven. De voorliggende bijgebouwen die op de 19de eeuwse kaarten werden beschreven zijn thans verdwenen.** Op de kaartopname van 1979 wordt een derde loods ten noordoosten van het hoofdgebouw beschreven en de noordelijke loods is nu ook vervangen door een serre. Orthofoto's leren dat de derde loods tussen 1968 en 1971 moet zijn gerealiseerd. Deel van deze loods is op het terrein nog aanwezig. **De luchtopnames uit 1971 en 1977 illustreren een grotendeels verhard erf rond het oorspronkelijke hoofdgebouw en een noordelijk erfdeel dat stevig omwoeld lijkt met de installatie van de loodsen en de serre (Figuur 32 en Figuur 33).** De situatie is ongewijzigd tegen 2000-2003 (Figuur 34). **De luchtopname toont nu wel hoe de noordelijke rand van het plangebied mee bewerkt is met het noordelijk aanliggend akkerperceel.** In 2010 en 2011 wijzigt de omgeving van het plangebied drastisch met de realisatie van de verkaveling Schuwe Maandagstraat (Figuur 35).

Figuur 31: extract van de topografische kaart van België uit 1968 (bron: cartesius.be)

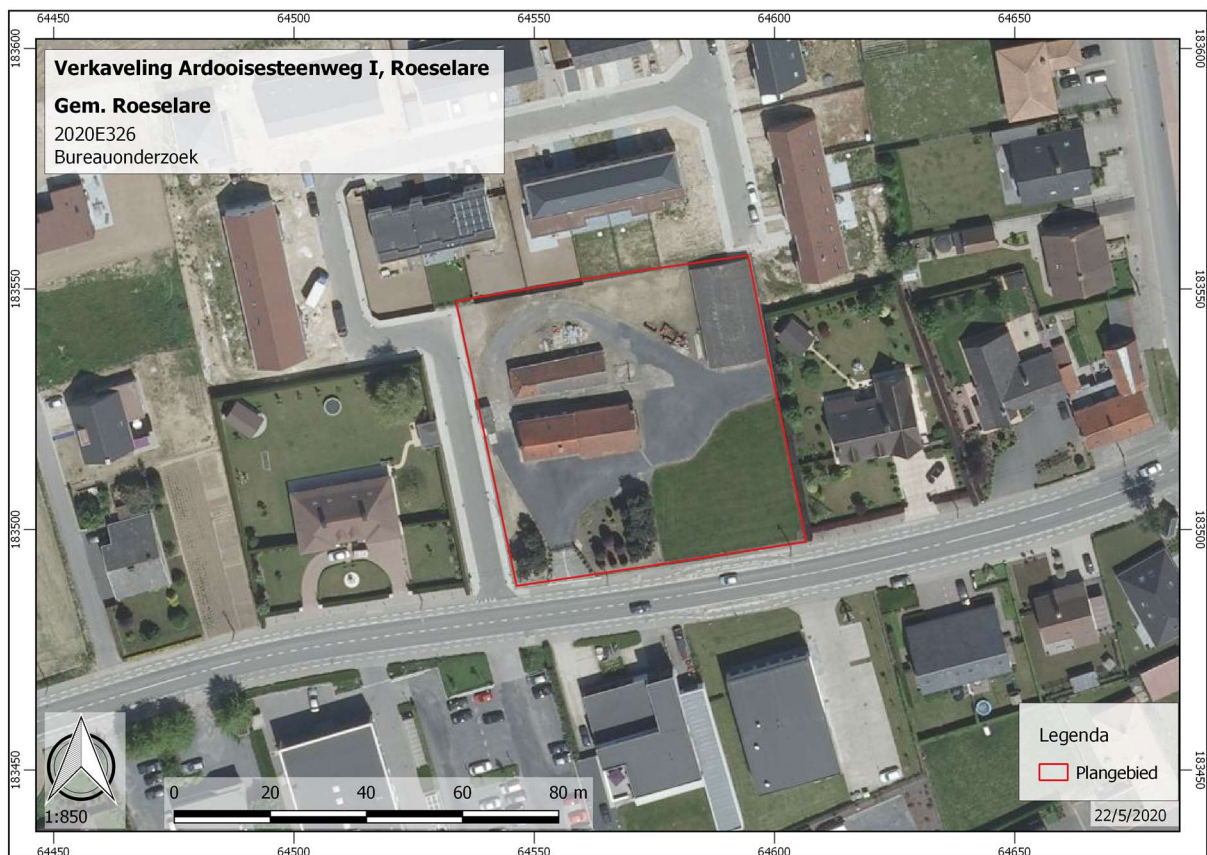
Figuur 32: situering van het plangebied op orthofoto uit 1971 (bron: geopunt.be)

Figuur 33: projectie plangebied op orthofoto uit 1977 (bron: geopunt.be/cartesius.be)

Figuur 34: projectie plangebied op orthofoto uit 2000-2003 (bron: geopunt.be)

Figuur 35: projectie plangebied op orthofoto uit 2012 (bron: geopunt.be)

2.2.4 Archeologische gegevens

Binnen het plangebied beschrijft de CAI geen bekende archeologische vindplaatsen. Indicatoren voor archeologische vindplaatsen zijn er evenmin gekarteerd. Uit het ruimere onderzoeksgebied zijn er echter wél archeologische data beschikbaar. In veel gevallen betreft het indicatieve informatie dewelke in de voorbije 150 jaar is verzameld tijdens diverse controles, prospecties en bureaustudies (Figuur 36 en Figuur 37).

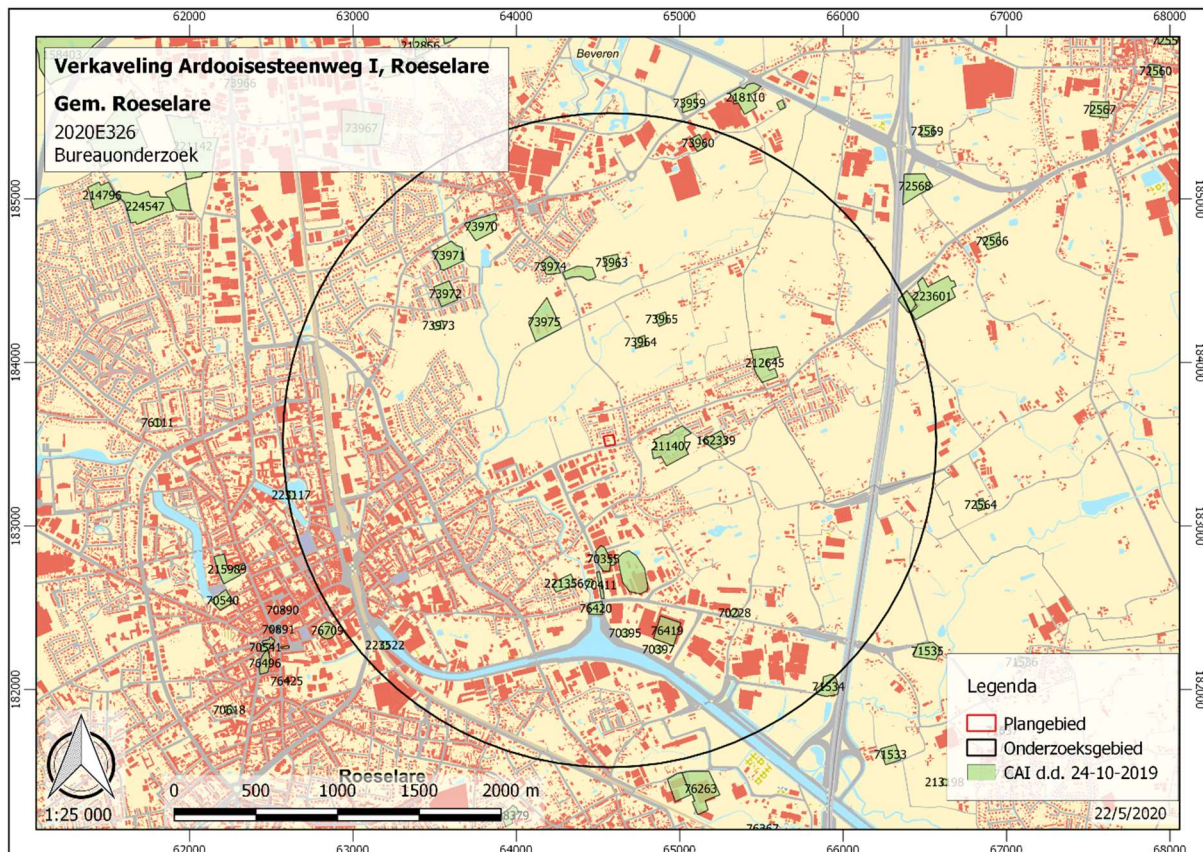
De meest relevante dataconcentratie situeert zich ten zuiden van het plangebied nabij de monding van de Krommebeek in de Mandel, op ruim 700 m verwijderd. In het oostelijke deel van de beekvallei bevindt zich hier de archeologische site Roeselare Haven, d.i. CAI ID70355 en CAI ID75166. Hier is van 1986 tot 1996 een landelijke nederzetting uit de Romeinse tijd met resten van houten gebouwen, een dakpanoven, waterputten, landinrichting en koperartisaanaat onderzocht. Dat ook op de westelijke oever van de Krommebeek is gewoond in de Romeinse periode is aangetoond met proefsleuven in 2018 op de site Klaproosstraat, d.i. CAI ID221356. Langs de Krommebeek is een nog oudere prehistorische aanwezigheid vastgesteld op de sites Zwaaihoek en Graankaai, op circa 800 m verwijderd van het plangebied. Dit zijn respectievelijk de CAI ID70219-ID70218-ID70411-ID70367-ID70395 en CAI ID70397-ID76419. Op deze locaties is de materiële neerslag van menselijk handelen uit mesolithicum vastgesteld. Nog ouder is de CAI ID70228, site Schaapsbrug, waar de artefacten dateren uit het finaal paleolithicum.

Binnen het onderzoeksgebied worden op basis van cartografische bronnen 13 middeleeuwse sites met walgracht gesitueerd. Deze relictten van het laatmiddeleeuwse cultuurland bevinden zich allen in en langs de valleigronden van de Mandel, de Krommebeek en de Uitenhovebeek, in alle gevallen op meer dan 500 m verwijderd van het actuele plangebied (CAI ID73964, ID73975, ID73964, ID73965, ID76420, ID73974, ID73962, ID73963, ID73970-73973 en ID73960).

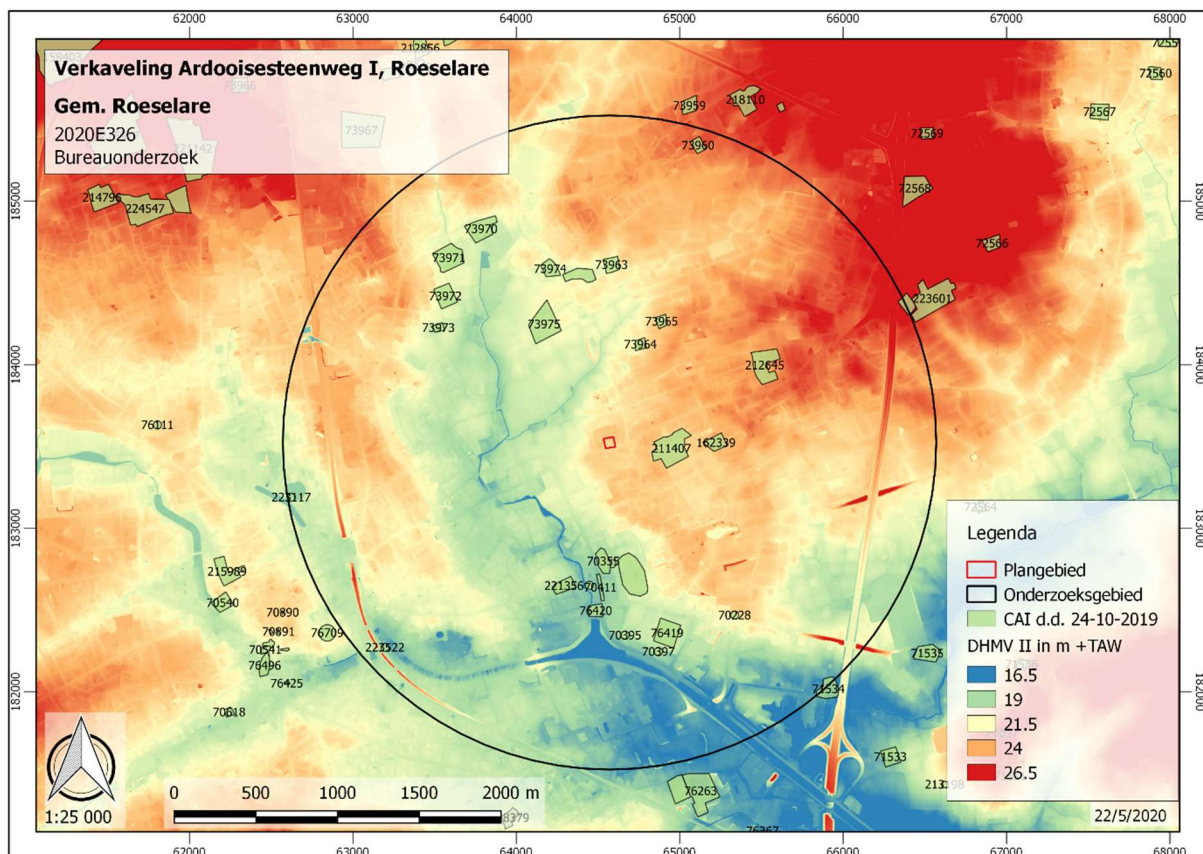
Buiten de valleigronden zijn recent enkele grotere proefsleuvenonderzoek uitgevoerd (2012-2016). Het gaat om de onderzoeken CAI ID211407, ID162339 en ID212645, allen gelegen oostelijk van het actuele plangebied. Bij geen enkele van deze mechanische prospecties zijn behoudswaardige prehistorische, protohistorische of historische archeologische vindplaatsen ontdekt. Behoudens enkele ongedateerde houtskoolproductieplaatsen en vage sporen, zijn uitsluitend sporen van subrecente landinrichting geïnventariseerd.

2.2.5 Verstoringshistoriek

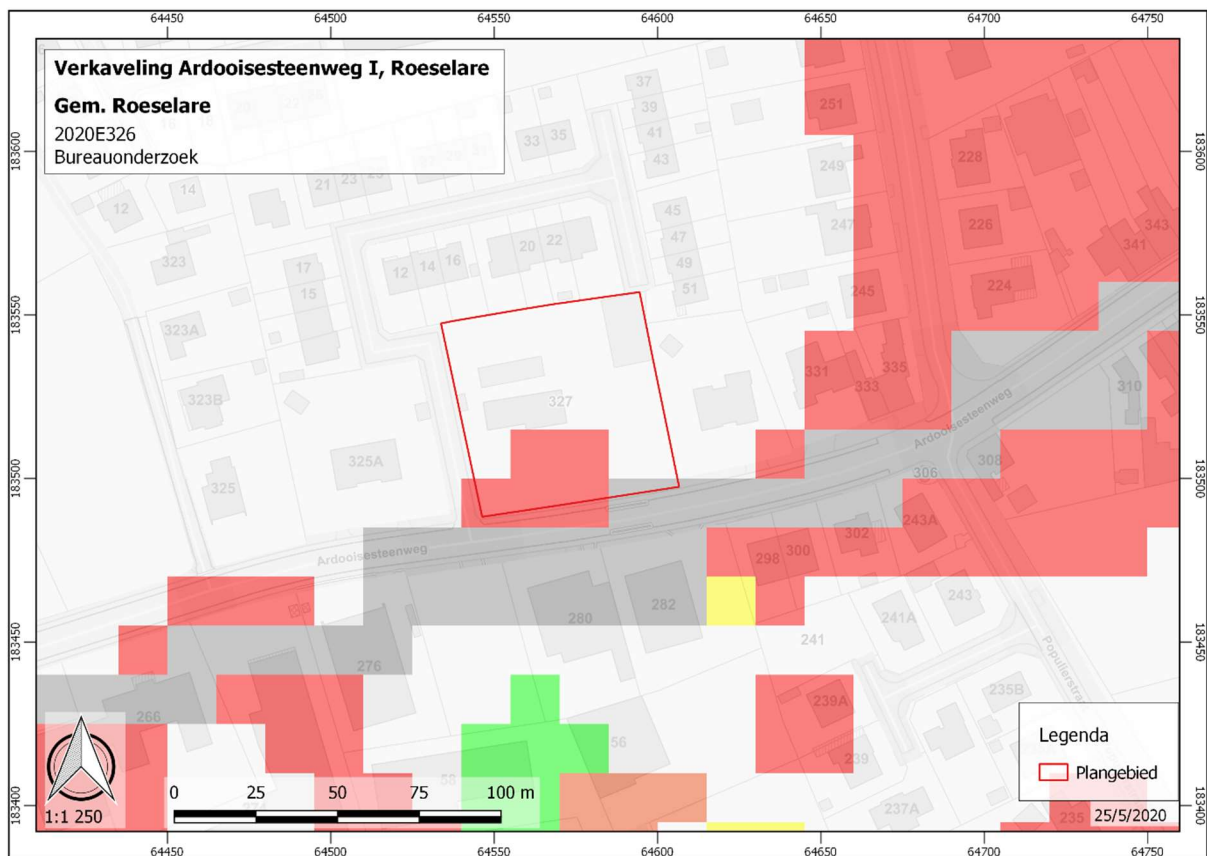
Het plangebied ligt niet binnen de contouren van een geïnventariseerde verstoorde zone, cf. *supra* (1.2.4). Historische kaarten en bronnen leren dat het plangebied zeker vanaf de late 16de eeuw deel van het cultuurbouwland tussen Roeselare en Beveren was, weliswaar in een veeleer perifere zone. **Vanaf het laatste kwart van de 18de eeuw valt het plangebied samen met een boerenhof. Er zijn geen historische aanwijzingen voor een oudere boerderij.** Rondom de langgevelboerderij is tuingrond ingericht dat al na enkele generaties in weiland lijkt omgezet. Een scan van publiek kaart- en fotomateriaal ziet deze situatie verdergezet in de 19de en eerste helft van de 20ste eeuw. **In het midden van de 19de eeuw wordt een poel centraal bij de zuidelijke kavelgrens langs de Ardooisesteenvweg gegraven. Omstreeks 1970 schijnt ook de ondergrond van de noordelijke erfheft intensief verstoord met de bouw van een schuur, verschillende loodsen en een serre (Figuur 39). Recente orthofoto's illustreren tot slot bodembewerking langs de noordelijke kavelgrens tussen 2000-2010. Moderne akkerbouw kan hier plaatselijk een diep verstrend effect hebben gehad.**

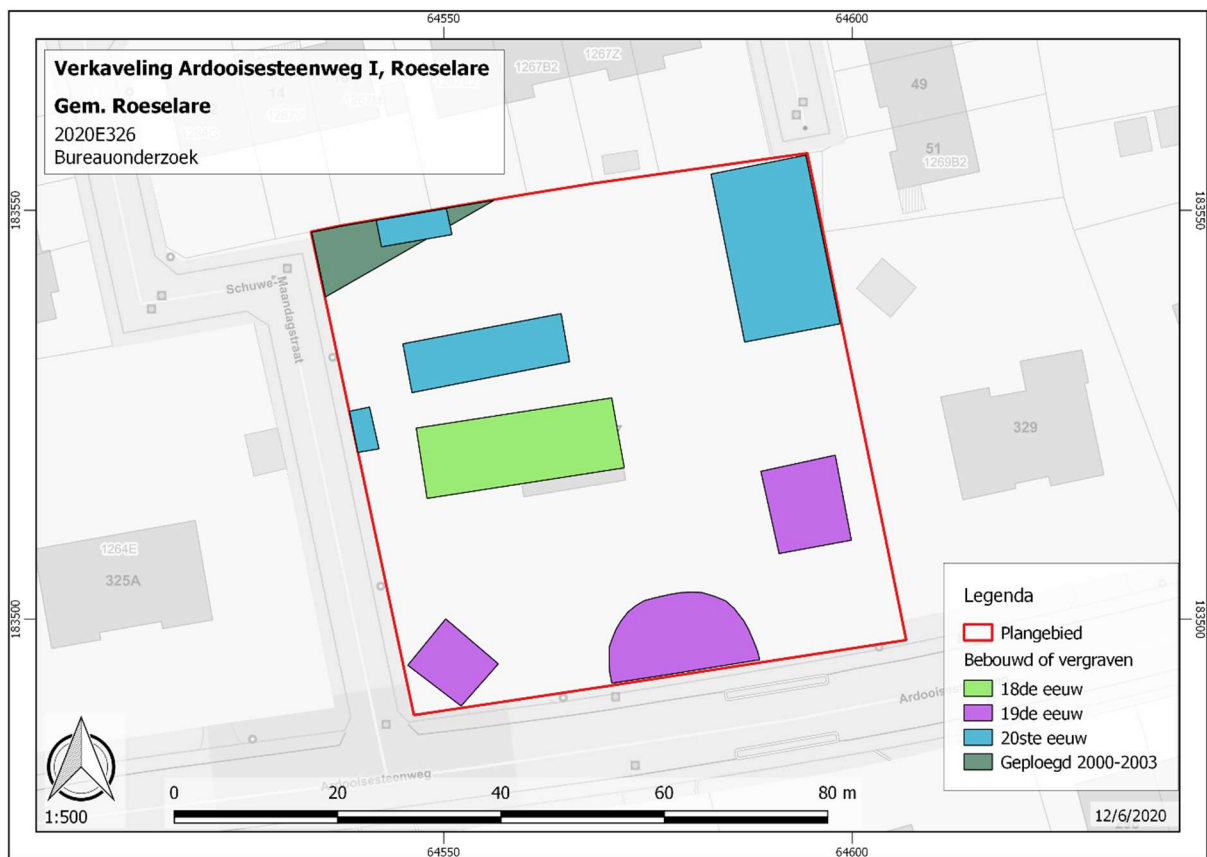
Figuur 36: projectie van de CAI op het GRB Vlaanderen (bron: geopunt.be en Agentschap Onroerend Erfgoed)

Figuur 37: projectie van de CAI op het DHMV II (bron: geopunt.be en Agentschap Onroerend Erfgoed)

Figuur 38: plangebied op het bodembebruiksbestand van 2001 (bron: geopunt.be)

Figuur 39: Overzicht van de bouwlocaties en de poel op het GRB (bron: geopunt.be)

2.2.6 Archeologische verwachting

2.2.6.1 *Diepte en ouderdom*

Het plangebied is gesitueerd op een lage heuvelrug die een uitloper vormt van het Plateau van Lichtervelde-Hooglede. De Bodemkaart Vlaanderen beschrijft er het voorkomen van voornamelijk lichte zandleembodems. De ongeroerde zandleem vormt er het hoogste archeologisch relevante niveau en is ontstaan tussen 28.000 en 12.000 jaar geleden. Hierop en -in kunnen in theorie grondvaste archeologische resten voorkomen die dateren vanaf de steentijd. Het niveau bevindt zich naar verwachting op **25 à 30 cm diepte behoudens in de zones waar later gebouwd, geakkerd en of gegraven is.**

2.2.6.2 *Aard en aanwezigheid*

Binnen het plangebied moet er zeker rekening worden gehouden met het voorkomen van materiële resten van een bescheiden boerderij of landarbeiderswoning uit de latere vroegmoderne periode, specifiek uit de laatste decennia van de 18de eeuw, uit de 19de en uit de 20ste eeuw. Er zijn geen historische of cartografische aanwijzingen voor andersoortige of oudere historische resten. Met name de identificatie van een langgevelwoning op de Kabinetskaart van Ferraris uit 1771-1778 en latere kadasterkaarten maakt dat in het plangebied nog resten hiervan kunnen worden gevonden. Te denken valt aan afvalkuilen, krengbegravingen, mestkuilen en waterputten. Eventuele resten van de afgebeelde gebouwen kunnen, in de vorm van ondiepe bakstenen funderingen en eventuele resten van (half)keldervolumes, nabij, onder of geïntegreerd in het nog te slopen centrale gebouw zijn bewaard.

Gezien de veronderstelde perifere locatie van het plangebied binnen het cultuurbouwland van de 16de en 17de eeuw, lijkt een oudere vroegmoderne voorganger van de boerderij minder waarschijnlijk. Dit geldt evenzo voor een eventuele oudere, middeleeuwse voorganger. Zeker de prominentere hofsteden uit deze periode zijn preferentieel dicht bij de waterlopen gesitueerd. Ook in de vroegere middeleeuwen en Romeinse periode lijkt het zwaartepunt van bewoning meest gesitueerd in de stroomvalleien, in het bijzonder bij de monding van de Krommebeek en in de Mandelvallei. **Hoewel oudere vindplaatsen natuurlijk nooit uit te sluiten zijn, onderschrijven drie recente proefsleuvenonderzoeken op de hogere gronden oostelijk van de Krommebeek de relatieve bescheiden trefkans.**

Bij onderzoek in België en Nederland is gebleken dat kampplaatsen van jagers-verzamelaars uit de Steentijd in het (oorspronkelijke) landschap in vrijwel alle gevallen te vinden zijn waar natte en of lage terreindelen overgaan naar hogere en of drogere terreindelen. Zo wordt een verhoogde verwachting gesitueerd in de nabijheid van (voormalige) prehistorische waterlopen en -partijen (vennen etc.), d.i. binnen een bandbreedte van een 200 m. **Met betrekking tot de oudste perioden kan gewezen op het ontbreken van een dergelijke zgn. gradiëntsituatie in of nabij het plangebied waardoor ook voor deze periode geen verhoogde verwachting geldt.**

2.2.6.3 *Gaafheid en conservering*

Voor het plangebied is een gebruik als boerderijf aangetoond sinds de tweede helft van de 18de eeuw. Vanaf die tijd zijn grote delen van het perceel benut als tuingrond en grasland. Behoudens de meest noordelijke randzone maakte het plangebied nooit deel uit van het moderne bouwland. Aangenomen wordt dat de omwoeling als gevolg van landbewerking dus grotendeels beperkt bleef tot gemiddeld 25 à 30 cm diepte. In de loop van de 19de eeuw raakte het perceel bij de zuidrand evenwel verstoord met het graven van een poel. In de loop van de vorige eeuw ziet de noordelijke helft van het perceel bovendien de bouw van een schuur en drie loodsen. De installatie van de funderingen van deze nieuwe gebouwen zal de ondergrond plaatselijk dieper hebben verstoord. Bij alle nog opstaande gebouwen zijn (regen?)putten geïnstalleerd die de ondergrond verder lokaal verstoorde. Aard en volume van de bergplaatsen zijn niet bekend. Het grootste deel van het plangebied, rondom de centrale woning is verhard met steenslag, kasseien en betontegels. Aangenomen mag dat de lemige ondergrond in deze zones onderhevig zullen zijn aan zgn. 'verblauwing', d.i. een homogenisering van de ondergrond, mogelijks tot 1 m diepte, door processen van compactie en reductie. Gevolg hiervan is zgn. 'spoorvervaging', d.i. verlies van leesbaarheid/herkenbaarheid van archeologische grondsporen. **Samengevat**

kan gesteld dat verspreid over het plangebied dieper reikende verstoringen verwacht worden en dat er sprake is van een sterk gefragmenteerd en nog weinig herkenbaar bodemarchief (Figuur 39).

Voor een inschatting van de conserveringsgraad van eventuele oudere resten is de anaerobe drempel richtinggevend. De drainageklassen c en d impliceren hier een nagenoeg onbestaande kans op het aantreffen van organische resten op minder dan 125 cm diepte.

2.3 Synthese en assessment

Oudland BV heeft in mei en juni 2020 een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd ten behoeve van de geplande verkaveling Ardooisesteenvweg I te Roeselare.

2.3.1 Synthese

Middels het bureauonderzoek zijn de onderzoeksvragen beantwoord en is een karakterschets mogelijk van de aardkundige opbouw, het historisch landgebruik, de verstoring en het archeologisch potentieel van het plangebied:

- I. Hoe is de aardkundige opbouw van het plangebied, welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?
Het plangebied is gesitueerd op een lage heuvelrug. Een archeologisch relevant niveau bevindt zich direct onder de teelaarde op het lichte zandleemsediment met een ouderdom van tussen 28.000 en 12.000 jaren. Dit niveau bevindt zich naar verwachting al op geringe diepte tussen 25 en 30 cm -Mv, behoudens de diverse terreindelen waar in het recente verleden is gebouwd, diep geploegd of gegraven.
- II. Wat was het historisch landgebruik van het plangebied, wat is de invloed daarvan voor (eventueel) aanwezige archeologische resten en zijn er verstoorde zones aan te wijzen?
Het plangebied valt samen met een jong historisch boerenerf. Dit landgebruik is gedocumenteerd vanaf het laatste kwart van 18de eeuw op de Ferrariskaart. De inrichting van een woonerf in de jong historische en subrecente tijden resulteert naar verwachting in een beperkte oppervlakte-erosie en lokale diepere omwoeling van eventueel aanwezige oudere archeologische resten. De te slopen boerderijwoning valt grotendeels samen met een historisch gedocumenteerd bouwvolume (wellicht sinds 1771-1778, zeker sinds 1841). Originele funderingen en (half)keldervolumes kunnen hier ook na eventuele verbouwingen bewaard zijn gebleven. Het plangebied is in de loop van de 18de en 19de eeuw in gebruik als grasland en tuin. Er zijn indicaties voor diepere bodem verstorende activiteiten binnen het plangebied. In de zuidelijke helft is een poel gegraven in de 19de eeuw. Recenter zijn in de noordelijke helft drie loodsen gebouwd en een schuur. Bij elk van de nog opstaande gebouwen is de aanwezigheid van een ondergronds reservoir vastgesteld, waarvan de exacte aard (voormalige mestkelder of regenput) en het volume wel onbekend blijft. De jaren voorafgaand aan de realisatie van de verkaveling Schuwe Maandagstraat is nog de noordrand van het plangebied geploegd als akkerbouwland.
- III. Zijn er archeologische resten bekend of te verwachten binnen het plangebied en welke is hun aard, ouderdom, gaafheid en conserveringsgraad?
Er zijn geen (indicatoren voor) archeologische resten bekend binnen het plangebied. Op grond van landschappelijke variabelen is er geen sprake van een verhoogd potentieel op het voorkomen van resten uit het laat of finaal paleolithicum en mesolithicum. Resten uit jongere prehistorische, protohistorische of historische perioden kunnen niet worden uitgesloten maar voor hun voorkomen geldt evenmin een verhoogde verwachting. Gezien de beperkte oppervlakte van het plangebied wordt de trefkans laag ingeschat. De interferentie met een vroegmodern boerenerf resulteert in een hoge verwachting voor resten van deze exploitatie vanaf de 18de eeuw. Op het erf is vooral in de vorige eeuw intensief gebouwd waardoor naar verwachting een sterke fragmentatie van het bodemarchief plaatsvond. Het plangebied is in deze periode ook bijna volledig verhard met steenslag, kasseien en tegels, met als gevolg dat door processen van compactie en reductie wellicht een homogenisering plaatsvond van de bovenste ondergrond met daar eventueel aanwezige bodemsporen.
- IV. Wat is de invloed van de geplande werkzaamheden op (eventuele) archeologische resten en op welke manier kan hiermee bij de planuitvoering worden omgegaan?
Hoewel een sluitende inventaris van bekende vindplaatsen ontbreekt voor het plangebied is in bovenstaande een laag archeologisch potentieel beargumenteerd op grond van een lage archeologische verwachting én een sterk gefragmenteerd en slecht geconserveerd bodemarchief. Hierdoor is een specifieke beschrijving van de planeffecten op heden mogelijk. Er wordt voorzien in de sloop van

bestaande gebouwen, het verwijderen van verhardingen en houtachtige gewassen, de totale verwijdering van 30 cm teelaarde, nivelleren en herprofieleren van het terrein, inrichting van 11 bouwloten voor woningen op strookfundering met parkeerruimte en installatie van regenwaterputten, betonverharding van een nieuwe wegeis met installatie van een gescheiden rioolstelsel. Aangenomen wordt dat de kans zeer klein is dat de beschreven werken (behoudswaardige) archeologische resten bedreigen binnen de grenzen van het plangebied.

2.3.2 Assessment met conclusie

Met het bureauonderzoek is beargumenteerd dat er voor het plangebied Ardooisesteenweg I maar een laag archeologisch potentieel geldt. Hoofdrede is het samengaan van een lage archeologische verwachting, een verregaande versnippering van het bodemarchief en de naar verwachting slechte conserveringscondities van eventueel nog onbekende aanwezige archeologische resten. De inventarisatieopdracht van het archeologisch vooronderzoek is gezien het laag potentieel binnen het plangebied nog weinig relevant.

Doordat de kans op het voorkomen van waardevol archeologisch erfgoed binnen de grenzen van het plangebied laag wordt geschat en doordat kenniswinst middels voortgezet onderzoek onwaarschijnlijk is, wordt aanvullend archeologisch vooronderzoek niet noodzakelijk geacht. Er wordt dan ook geen programma van maatregelen voor verder onderzoek voorzien.

Voor de veiligstelling van eventuele toevalsvondsten volstaat het om te verwijzen naar de in artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 bedoelde archeologische meldingsplicht.

3 Bibliografie

3.1 Uitgegeven bronnen

GYSELS H. 1993: De landschappen van Vlaanderen en Zuidelijk Nederland. Een landschapsecologische studie, Leuven/Appeldoorn.

3.2 Onuitgegeven bronnen

DEMEY D. 2014: Opgraving Roeselare Bietstraat, Ruben Willaert bvba, Sijsele.

GYSELING M. 1960: *Toponymisch Woordenboek van België, Nederland, Luxemburg, Noord-Frankrijk en West-Duitsland (vóór 1226)*. Geraadpleegd middels de digitale databank van Universiteit Antwerpen.

VAN RANST, E. & SYS, C. 2000: *Eénduidige legende van de digitale bodemkaart van Vlaanderen (schaal 1: 20000)*. VLM, op CD-Rom.

3.3 Geraadpleegde websites

<https://www.openstreetmap.org/>

<https://www.google.be/maps>

<http://www.geopunt.be/>

<https://geo.onroenderfgoed.be/>

<https://www.cartesius.be/>

<https://www.dov.vlaanderen.be/>

<https://financien.belgium.be/nl/E-services/cadgis>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/>

<https://cai.onroenderfgoed.be/>

4 Figurenlijst

Figuur 1: locatie plangebied op topografische laag (bron: openstreetmap.org)	7
Figuur 2: projectie plangebied op kadasterplan (bron: geopunt.be)	7
Figuur 3: projectie plangebied op orthofoto winter 2019 (bron: geopunt.be)	10
Figuur 4: opmeting van het plangebied in februari 2020 (bron: initiatiefnemer verkaveling)	11
Figuur 5: oostelijke deel van het plangebied gezien vanaf de Ardooisesteenweg, juni 2019 (bron: google.be)	12
Figuur 6: oprit van het plangebied Ardooisesteenweg nr. 327, juni 2019 (bron: google.be)	12
Figuur 7: het plangebied gezien vanuit de Schuwe Maandagstraat aan de westkant, juni 2019 (bron: google.be)	13
Figuur 8: noordwesthoek van het plangebied, juni 2019 (bron: google.be)	13
Figuur 9: diverse (regen?)putten naast de opstaande gebouwen (bron: initiatiefnemer verkaveling)	14
Figuur 10: Voorontwerp verkavelingsplan (bron: initiatiefnemer verkaveling)	16
Figuur 13: plangebied op de traditionele landschappenkaart (bron: geopunt.be)	20
Figuur 14: topografie en hydrografie in het onderzoeksgebied (bron: geopunt.be)	21
Figuur 15: hoogteprofielen op het DHM Vlaanderen (bron: geopunt.be)	21
Figuur 16: terreincoupe 1 NNW naar ZZO (bron: geopunt.be)	22
Figuur 17: terreincoupe 2 WZW naar ONO (bron: geopunt.be)	22
Figuur 18: projectie plangebied op Quartair profieltypekaart 1/200.000 met aanduiding waterlopen (bron: geopunt.be)	24
Figuur 19: projectie plangebied op Quartair profieltypekaart 1/50.000 met aanduiding waterlopen (bron: geopunt.be)	24
Figuur 20: plangebied op de potentiële bodemerosiekaart per perceel 2013 (bron: geopunt.be)	25
Figuur 21: projectie plangebied op Bodemkaart Vlaanderen (bron: geopunt.be)	27
Figuur 22: projectie van het plangebied op een stafkaart uit 1899 (bron: geopunt.be)	29
Figuur 23: projectie bij benadering van het plangebied op de kaart van het Brugse Vrije uit circa 1570 (bron: kaartenhuisbrugge.be)	31
Figuur 24: projectie bij benadering van het plangebied op de kaart van Fricx uit 1744 (bron: geopunt.be)	31
Figuur 25: situering van het plangebied op figuratieve kaart uit 1768 (bron: cartesius.be)	33
Figuur 26: projectie van het plangebied op de kaart van Ferraris uit 1771-1778 (bron: geopunt.be)	33
Figuur 27: situering van het plangebied op de projectkaart van Van Coquelaere en Deconinck uit 1787 (bron: cartesius.be)	34
Figuur 28: projectie van het plangebied op de Popp kaart van 1854 (bron: geopunt.be)	34
Figuur 29: projectie van het plangebied op de Atlas der Buurtwegen van na 1841 (bron: geopunt.be)	35
Figuur 30: projectie van de Atlas der Buurtwegen van 1841 op het actuele GRB (bron: geopunt.be)	36
Figuur 31: projectie van het plangebied op de Vandermaelenkaart uit 1854 (bron: geopunt.be)	36
Figuur 32: plangebied aangegeven op de topografische kaart uit 1883 (bron: cartesius.be)	37
Figuur 33: extract van de topografische kaart van België uit 1968 (bron: cartesius.be)	38
Figuur 34: situering van het plangebied op orthofoto uit 1971 (bron: geopunt.be)	39
Figuur 35: projectie plangebied op orthofoto uit 1977 (bron: geopunt.be/cartesius.be)	39
Figuur 36: projectie plangebied op orthofoto uit 2000-2003 (bron: geopunt.be)	40
Figuur 37: projectie plangebied op orthofoto uit 2012 (bron: geopunt.be)	40

Figuur 38: projectie van de CAI op het GRB Vlaanderen (bron: geopunt.be en Agentschap Onroerend Erfgoed)	42
Figuur 39: projectie van de CAI op het DHMV II (bron: geopunt.be en Agentschap Onroerend Erfgoed)	42
Figuur 40: plangebied op het bodemgebruiksbestand van 2001 (bron: geopunt.be)	43
Figuur 41: Overzicht van de bouwlocaties en de poel op het GRB (bron: geopunt.be)	43

5 Lijst van bijlagen

1. Topografische kaart met aanduiding plangebied
2. Kadastrale kaart met aanduiding plangebied
3. Plan bestaande toestand
4. Voorontwerp verkavelingsplan